

Abdullah Öcalan: Kolmas piiri - Vapautumisen jälleenrakennus

Abdullah Öcalan

12.9.2020

Sisällys

Toimituksen kommentti	3
Kolmas piiri – vapautumisen jälleenrakennus	4
Sisällysluettelo	5
Johdanto	7
Demokratisaatio: Tie uuteen sivilisaatiomuotoon?	9
Demokratiasta	11
Voiman rooli historiassa	13
Legitiimistä itsepuolustuksesta	14
Kolmas piiri -teoria	16
Kansalaisyhteiskunta: Uusi malli Lähi-itään	17
Lain luominen ja kehittyminen	20
Lain osuus yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemisessa	21
Valtio, uskonto ja yhteiskunta: Sumerilainen esimerkki	24
Patriarkaatti: Naisten orjuuttaminen	28
Metodiongelmat ja älymystön vastuu	29
Sivilisaation tämänhetkinen kriisi	32
Kriisin inhimillinen ulottuvuus	37
Reaalisosialismin kritiikki	39
Voiko sosialismista tulla vaihtoehtoinen sivilisaation muoto?	40
Dogmatismi ja individualismi	43
Yleisiä päätelmiä sukupuolikamppailusta	45
Abdullah Öcalan: Lyhyt elämäkerta	47
Abdullah Öcalanin vankeustilanne	48

Toimituksen kommentti

Pamflettimuotoinen Kolmas piiri – vapautumisen jälleenrakennus on tiivistetty versio Kurdistanin työväenpuolueen (PKK) perustajan ja puheenjohtajan **Abdullah Öcalanin** puolustuspuheenvuorosta hänen vangitsemisoikeudenkäynnissään vuonna 1999. Koko puolustuspuheenvuoro on julkaistu englannin kielisenä kirjana nimellä ”Declaration on the Democratic Solution of the Kurdish Question”.

Kuten alla käy ilmi, puolustuspuheenvuorossaan Öcalan pyrkii perustelemaan asemansa vallankumouksellista sissisotaa käyvän ja miljoonia kurdeja edustavan PKK:n johtajana puretumalla perinpohjaisesti siihen yhteiskunnalliseen todellisuuteen, josta PKK ja sen kamppailu syntyivät. Öcalanin puolustuspuheenvuoroista rakentui lopulta viisiosainen kirjasarja, *Demokraattisen sivilisaation manifesti*, joka loi pohjan PKK:n uudelle filosofiselle paradigmalle. Tämä nyt suomennettu puolustuspuheenvuoro on edelleen ajankohtainen, sillä se on kirjoitettu juuri siinä murrosvaiheessa, jossa PKK siirtyi valtion muodostukseen suuntautuneesta marxismista libertaariseen ja federalistiseen sosialismiin, demokraattiseen konfederalismiin.

Tämän siirtymävaihe on nähtävissä Kolmas piiri -pamfletissa. Öcalan summaa yhteen niitä puheenvuoroissaan argumentteja ja analyysyjä, joita PKK:n piirissä oli kehittynyt 1990-luvun aikana. Tässä tekstissä esiintyvät näkökannat patriarkaatista, valtiosta, kapitalismista ja sivilisaatiosta ovat tuona aikana käydyn ideologisen keskustelun yhteenveto. Monet niistä argumenteista ja perspektiiveistä, jotka Demokraattisen sivilisaation manifestissa systematisoidaan kokonaisvaltaiseksi poliittis-filosofiseksi paradigmaksi, esiintyvät vielä tässä pamfletissa muodostumisvaiheessaan. PKK on yksi harvoja vallankumouksellisia liikkeitä, joka on onnistunut päivittämään teoriaansa, käytäntöään ja organisaatioon kylmän sodan päättymisen jälkeen nopeasti muuttuneessa maailmassa ja tekemään radikaalin suunnanmuutoksen. Suunnanmuutos itsenäisen, yhtenäisen ja sosialistisen kurdivaltion tavoittelusta kohti universaalia demokratisaatiota ja konfederalistista sosialismia oli puolueelle pitkä ja vaikea prosessi, mutta uudelleenjärjestäytymisen myötä PKK onnistui kasvamaan 2000-luvun aikana merkittäväksi yhteiskunnalliseksi, sotilaalliseksi, vallankumoukselliseksi ja jopa geopolittiseksi voimaksi Lähi-idässä. Kolmas piiri -pamfletti on yksi avainteksteistä tämän murroksen ymmärtämiseksi. Toimituksen sivuilla on julkaistu suomennoksia Öcalanin uudemmissa kirjoista koostetuista pamfleteista: Elämän vapauttaminen – naisten vallankumous ja Demokraattinen kansakunta.

Pamfletti on luettavissa myös englanninkielisenä pdf-versiona ocalan-books.com-sivustolla, josta se on myös suomennettu.

Kolmas piiri – vapautumisen jälleenrakennus

Sisällysluettelo

- Kansainvälisen aloitteen alkusanat
- Johdanto
  - Demokratisaatio: Tie uuteen sivilisaatiomuotoon?
- Demokratiasta
  - Voiman rooli historiassa
  - Legitiimistä puolustuksesta
- Kolmas piiri -teoria
  - Kansalaisyhteiskunta: Uusi malli Lähi-itään
- Lain luominen ja kehittyminen
  - Lain osuus yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemisessa
- Valtio, uskonto ja yhteiskunta: Sumerilainen esimerkki
- Patriarkaatti: Naisten orjuuttaminen
  - Metodiongelmat ja älymystön vastuu
- Sivilisaation tämänhetkinen kriisi
  - Kriisin inhimillinen ulottuvuus
- Reaalisosialismin kritiikki
  - Voiko sosialismista tulla vaihtoehtoinen sivilisaation muoto?
  - Dogmatismi ja individualismi
- Yleisiä päätelmiä sukupuolikamppailusta
- Abdullah Öcalan: Lyhyt elämäkerta

Abdullah Öcalan laati puheenvuorojaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle runsaan kahden vuoden ajan eristyssellissä, jota Euroopan neuvoston kidutuksen vastainen komitea (CPT) on kuvannut ”klaustrofobian aiheuttavaksi”. Häneltä oli riistetty mahdollisuus pitää yhteyttä ulkomaailmaan. Siksi hän käytti tätä kanavaa viestiäkseen ajatuksiaan Lähi-idän historiasta ja tulevaisuudesta syyskuun 11. päivän 2001 jälkeisenä aikana, jolloin puhe ”kulttuurien yhteentörmäyksestä” sai ennennäkemätöntä poliittista painoa. Kun uusi vankasti USA-myönteinen islamistis-konservatiivinen hallitus pääsi valtaan Turkin marraskuun 2002 parlamenttivaaleissa, Öcalanilta

estettiin kokonaan yhteydenpito asianajajiinsa ja sukulaisiinsa farssinomaisista syistä. Yli sataan päivään hän ei tavannut muita ihmisiä kuin vartijansa ja CPT:n delegaation, joka hädin tuskin sai vahvistetuksi, että hän oli yhä elossa helmikuun puolivälissä 2003.

Öcalanin esittämät ajatukset ovat saaneet vahvaa vastakaikua kurdiyhteiskunnassa, ja ne ovat vaikuttaneet vapautusliikkeen uudelleenjärjestäytymiseen. Huhtikuussa 2002 Kurdistanin työväenpuolue (Partiya Karkerên Kurdistanê, PKK) lakkautettiin ja Kurdistanin vapauden ja demokratian kongressi (Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistan, KADEK) perustettiin kattoorganisaatioksi eri järjestöille. Näitä ovat muun muassa uusi Irakin Kurdistanin demokraattinen puolue (Partî Çareserî Dîmokratî Kurdistan, PÇDK), joka pitää itseään vaihtoehtona aikansa eläneille Jalal Talabanin ja Massoud Barzanin puolifeodaalisille puolueille, sekä Vapaiden naisten puolue (Partiya Jinên Azad, PJA), autonominen yksinomaan naisten poliittis-sotilaallinen järjestö, jossa on jäseniä lähes kaikista Lähi-idän yhteiskunnista.

KADEK on ilmoittanut ryhtyvänsä puolustussotaan, jos Turkki tai mitkä tahansa muut joukot hyökkäävät sitä vastaan. Sen tärkeimpiä poliittisia päämääriä on kuitenkin tukea kaikkia valitsevan tilanteen haastavia edistysmielisiä voimia niissä neljässä maassa, joissa kurdit pääosin elävät.

Eri etniset ja uskonnolliset ryhmät voivat perustaa Lähi-idässä demokraattisen liiton, joka sulkee piiriinsä koko Lähi-idän ja ylittää sen poliittiset rajat niitä tosiasiallisesti muuttamatta, ja rakentaa kansalaisyhteiskunnan mallia, joka on yhtä kaukana ”despottisesta valtiosta kuin konservatiivisesta perinteisestä yhteiskunnasta”. Naisten vapautuminen on edellytys kaikelle yhteiskunnalliselle edistykselle tällä kriisien rasittamalla alueella, jota pitää kaksiteräisessä otteessaan uusliberaali globalisaatio ja taantumuksellinen uskonnollista tai maallista alkuperää oleva patriarkaalinen dogmaattisuus. Näin ollen sukupuolirikyymyksestä tulee 2000-luvun Lähi-idän politiikan ensisijainen liikkeellepaneva voima.

Öcalan ehdottaa tällaisen demokraattisen liiton luomista ratkaisuna kurdikysymykseen. Hän viittaa valtioon ”mahdollisesti vanhimpana historiassa muuttumattomana säilyneenä” sortomekanismina ja torjuu kaikki nationalistiset ideat, jotka pohjautuvat itsenäisen valtion ideaan tai alkukantaisten, keskusjohtoisten sekä yksikielisten ja yksikulttuuristen järjestelmien suojaamiseen. Demokratisoimalla kurdien asuttamat valtiot ja niihin liittyvät yhteiskunnat voitaisiin ratkaista kurdien omat ongelmat. Näin voitaisiin myös rakentaa kurdien yhteenkuuluvuutta yli rajojen siten, että he muodostaisivat sillan kaikkien näissä heterogeenisissä valtioissa elävien yhteisöjen välille.

Öcalanin visio on, että osallistumalla rajat ylittävään kansalaisyhteiskunnan kattoorganisaatioiden rakentamiseen kurdit voisivat nopeuttaa demokraattisen sivilisaation tuloa Lähi-idässä sekä tulla geopoliittisen ja kulttuurisen uudistumisen merkittäväksi osapuoleksi. Tällä olisi vaikutuksia myös lännessä – matkalla kohti sivilisaatioiden synteisiä tuhoisan yhteentörmäyksen sijaan.

Kansainvälinen aloite ”Vapaus Abdullah Öcalanille – rauha Kurdistaniin” Kölnissä, maaliskuussa 2003

Johdanto

Öcalanin esittämät puolustuspuheenvuorot hänen groteskissa oikeudenkäynnissään İmralın saarella sisälsivät ideoita siitä, kuinka Turkin poliittisilla rajoilla ilmenevät konfliktit voitaisiin ratkoa rauhanomaisesti. Nämä ideat pohjasivat universaalien demokratisoinnin käsitteeseen vastaakohtana kansallisen autonomian käsitteelle. Jälkikäteen tarkasteltuna Öcalan pitää näitä puheenvuoroja vaatimuksina rauhoittaa tilannetta, jossa hänen kaappauksensa Yhdysvaltojen ja joidenkin eurooppalaisten valtioiden myötävaikutuksella ”tarjosi lahjapaketin hysteriaan asti kehittyneelle kiihkonationalismille – paketin heitettyä 1900-luvun areenalle kuin se olisi roomalainen speaktaakkeli, jossa ihmisiä syötetään leijonille”.

Niitä kahta nidettä puheenvuoroja, jotka Öcalan kirjoitti Euroopan ihmisoikeustuomioistuintielle, ei ole enää osoitettu pelkästään turkkilaiselle yleisölle. Öcalan on laajentanut vanhoja ideoitaan sivilisaation yleiseksi analyysiksi. Tällainen analyysi on välttämätön, jotta sekä hänen kidnappauksensa että kurdikysymys voidaan ymmärtää laajemmin. ”Koska pidätykseeni johtaneet olosuhteet ja sen suorittaneet voimat linkittyvät modernia sivilisaatiota hallitseviin voimiin, on selvää, että puolustukseni tulotaisiin järjestämään tällä tavoin [...] Käytin puolustus-oikeuttani kokien velvollisuudekseni hyödyntää Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) kaltaista demokraattista ja laillista alustaa sanoakseni ne asiat, jotka [...] täytyi sanoa täällä maailman kaikkien kansojen puolesta.”

Öcalanin sanomiset eivät oikeastaan koske niinkään konfliktin osapuolten välistä valtatasapainon käytännöllistä laskelmointia, vaan pikemminkin kysymys on koko maailman historiasta. Alusta alkaen liike on halunnut rikkoa Lähi-itää hallitsevan järjestyksen. Se halusi tätä jo silloin, kun liike oli vain kourallinen kurdi- ja turkkilaisopiskelijoita, jotka kokoontuivat Abdullah Öcalanin ajatuksien äärelle 1970-luvun puolivälissä Ankarassa. Heidän pyrkimyksensä oli tuolloin Lähi-idän sosialistinen liitto. Ensimmäinen askel tähän suuntaan otettaisiin lopettamalla kurdien sorto neljän valtion alueella. Kemal Pirille, yhdelle PKK:n turkkilaiselle perustajajäsenelle, oli tuolloin selvää, että ”vallankumous Turkissa kulkee Kurdistanin kautta”.

Niin sanotun reaaliosialismin romahdus todisti, että tämä päämäärä täytyisi saavuttaa kaksinaisuuden dogmien ja maailman vallankumouksen utooppisen perspektiivin tuolla puolen. Joka tapauksessa uuden maailmanjärjestyksen olemassaolo ei kiihottanut PKK:ta irrottautumaan alkuperäisistä tavoitteistaan kapeuttamalla ne kurdien kansallisiin ja kulttuurisiin oikeuksiin Lähi-idän valtioyhteisön sisällä. Öcalania kiinnostaa oikeastaan se, että Lähi-idän valtioiden rajat jätetään koskemattomiksi samalla, kun niiden rajaamien valtiomuotojen sisältöjä muutetaan radikaalisti.

Kaikista hänelle asetetuista mielivaltaisista rajoitteista huolimatta Öcalan kykeni viimeistelemään kaksiniteisen teoksen *Sumerilaisesta pappisvaltiosta kohti demokraattista sivilisaatiota* turkiksi. Teos valmistui juuri ennen tragediaa, syyskuun yhdennentoista 2001 terrori-iskuja, joka laukaisi hänen teesinsä vieläkin ajankohtaisemmaksi ja korvaamattommaksi tekevän tapahtumaketjun. Vanhan järjestelmän jäljellä ollutta osaa järjestyttävä järkyttävä ja tuhoisa tapahtuma povasi uutta ja entistä intensiivisempää taisteluentää uuden kansainvälisen järjestelmän puo-

lesta. Kun KADEK perustettiin vuonna 2002, keskusteltiin siitä, kuinka Öcalanin teesit tulisi suhteuttaa kaksoistornien romahtamisen jälkeiseen maailmaan. Kun Yhdysvallat julisti kolmannen maailmansodan, tarkoitti tämä ensisijaisesti sitä, että siitä lähtien kaikki kansainväliset oikeudelliset normit sekä yleisesti hyväksytyt kriteerit kadottivat sitovuutensa ja kansainväliset suhteet määriteltäisiin vastedes kamppailulla ja sodalla. Tästä sodasta tulee nousemaan uusia normeja, uusia suhteiden muotoja ja uusi järjestelmä. Sotaa lietsovat ovat jo tehneet selväksi, että se tulee kestämään vielä pitkään. Itseasiassa kaikki ne maailman alueet, jotka ennen tavalla tai toisella olivat Neuvostoliiton vaikutuspiirin alaisuudessa, ovat käyneet läpi kauaskantoisia muutosprosesseja Neuvostoliiton kaatumisen jälkeisellä ensimmäisellä vuosikymmenellä. Nämä prosessit tarkoittivat usein miltei totaalista poliittista, taloudellista ja ideologista uudellensuuntautumista, jossa jotkin vanhat valtiot hajosivat ja jotkin uudet vastaperustetut valtiot ja yhteiskuntarakenteet muuttuivat merkittävästi.

Neuvostoliiton poistuessa maailmanpolitiikan näyttämöltä kaikki ongelmat, jotka ennen liittyivät Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton väliseen konfliktiin, ovat nyt jääneet Yhdysvaltain johtaman läntisen järjestelmän ratkaistavaksi. Järjestelmän on muututtava yrittäessään ratkaista näitä ongelmia. Viimeaikaiset tapahtumat ovat jo osoittaneet, kuinka pienet halkeamat voivat laajeta suuriksi railoiksi, jotka voivat syvästi ja peruuttamattomasti vaikuttaa kansainvälisten instituutioiden toimintaan. 1900-luvun järjestelmän itäinen osa on käynyt läpi hajoamisen ja muutoksen prosesseja viimeisen kymmenen vuoden aikana. Samoin nyt on jokseenkin ennakoitavissa, kuinka järjestelmän läntinen puolisko tulee käymään läpi vastaavia muutoksia tulevan 10–15 vuoden aikana. On jo nähtävissä, etteivät NATO ja EU – eikä etenkään YK – tule olemaan samanlaisia kuin ennen. Myös tämä on yksi syyskuun 11. opittava opetus riippumatta hirmuteon intentioista tai edes tekijöistä.

1900-luvun kansainvälinen järjestelmä ilmaantui ensimmäisen maailmansodan kaaoksesta. Sota oli kilpailevien eurooppalaisten valtojen välisen konfliktin purkautumista, jossa nämä voimat kamppailivat valta-asemasta ja pyrkivät luomaan kapitalistisen sivilisaation universaalin järjestyksen. Ensimmäistä kertaa oli olemassa järjestelmä, joka todella kattoi koko maailman ja jota kontrolloitiin tietyistä taloudellis-poliittisista keskuksista käsin. Ensimmäinen maailmansota käynnisti kaksi tapahtumaa: Sosialistisen neuvostotasavaltojen liiton eli Neuvostoliiton perustamisen sekä Ottomaani-imperiumin romahtamisen. Ne mahdollistivat sen, että useat eurooppalaiset valtiot pystyivät hallitsemaan Lähi-itää suoraan ensimmäistä kertaa. Toinen maailmansota ja sen unohtumattomat kauhut eivät muuttaneet tätä perusasetelmaa paljoa. Kun pidetään mielessä tämä historiallinen vastaavuus, onko lainkaan yllättävää, että Persianlahden sota Irakissa 1990-luvun alussa oli ensimmäinen sota Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen? Puhe kolmannesta maailmansodasta tarkoittaa, että tämä mainittu status quo on nyt hajonnut palasiksi ja uutta järjestystä yritetään luoda sen tilalle. Koska väkivaltaa pidetään edelleen vanhan järjestelmän ongelmien ratkonnan ensisijaisena keinona, Irakin nykyinen rakenne on yksi syy siihen, miksi maa on korvamerkitty hävityspisteeksi. Se näyttäytyy esteenä kaikille pyrkimyksille käydä käsisiksi Israelin ja arabien väliseen konfliktiin sekä kurdikysymykseen Yhdysvaltojen visioimalla tavalla.

Selvä arvio tästä Lähi-itää koskevasta kompuroinnista tulee paljastamaan, että kyseessä on konflikti, joka ilmaisee itseään yhdellä tasolla vanhan status quon konfliktina erilaisten autokraattisten (Irak, Syyria), oligarkkisten (Turkki, Egypti) ja monarkististen (Saudi-Arabia, Jordania, jne.) alueellisten hallintojen välillä sekä eriävinä käsityksinä yhteiskunnallisesta muutoksesta. Toisella tasolla konflikti ilmaisee itseään konfliktina, jossa osapuolena ovat toisaalta ne,

jotka ymmärtävät muutoksen omiin kapeisiin intresseihinsä sidottuna prosessina, ja toisaalta ne, jotka pyrkivät demokraattiseen muutokseen ja alueen kansojen väliseen yhtenäisyyteen. Toisin sanoen konfliktin nykyinen asetelma Lähi-idässä on kamppailua vallitsevan kansainvälisen pääoman sekä kansojen vapaaseen ja arvokkaaseen elämään pyrkimisen välillä. Se on myös kamppailua paikallisten nationalismien sekä demokratisointiin ja rauhaan tähtäävien projektien välillä.

Teoksessaan Öcalan jäljittää tämän varsin mutkikkaan dialektisen kuvion yleisempään suuntaukseen viimeaikaisessa maailmanhistoriassa:

”Tässä kontekstissa ilmenee kaksinkertainen ristiriita yhtäältä kansallisvaltioiden nykyaikaisiksi heimoiksi muuttuneiden kiihkokansallismielisten omistajien ja kansainvälisen pääoman kosmopoliittisten edustajien välillä sekä toisaalta näiden kahden voiman ja kaikkien kansojen välillä. Kun sisäänpäin katsovat kansallisvaltion voimat riistävät omalta kansaltaan nykyaikaisen demokratian ja teknologisen kehityksen rikastuttavat vaikutukset, ne myös asettuvat globalisaatiossa törmäyskurssille kansainvälisen pääoman kanssa. Ne ottavat molemmissa tapauksissa täysin taantumuksellisen roolin. Kansallisvaltio voi käyttää hyödykseen kansallisia itsenäisyysloganeja, joilla on kenties aiemmin ollut jokin rajoittuneesti edistyksellinen rooli imperialismiin vastaisessa taistelussa. Pohjimmiltaan kansallisvaltio on kuitenkin vajonnut asemaan, jossa se antaa väestölleen roolin ylikansallisten yritysten siirtokuntana, koska menneisyyden objektiivisia olosuhteita ei enää ole. Kun tällaiset hallinnot ajetaan nurkkaan, niistä voi tulla nöyristeleviä ja aiempaa vaarallisempia. Ne luovuttavat kansalle kuuluvia resursseja ylikansallisille yrityksille vaihtokauppana murusista, joita tarjotaan niiden omalle eliitille. Uuden hallinnon institutionalisointi tapahtuu rahoituspääoman imperialismiin ja sen kanssa yhteistyötä tekevien kansallisten edustajien välillä tässä viitekehyksessä.”

Tämä analyysi tarkoittaa, että oikeuden ja demokratian puolesta kamppailevat edistykselliset kansalaisvoimat ottavat kannan, joka on alueen kansojen intressien mukainen.

Kun sovellamme periaatetta ”ajattele globaalisti, toimi paikallisesti”, tulemme näkemään, että kurdeja tuskin neuvotaan tuomaan esiin projekteja yli toteuttamiskykynsä. Öcalanin visioima ratkaisu tässä kontekstissa on Lähi-idän demokraattinen liitto, jossa valtiot ja yhteiskunnat käyvät läpi demokratisoimisprosessin tarkoituksenaan sulautua konfederalistiseksi kokonaisuudeksi. Sukupuolten välisen tasa-arvon, yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden, ihmisoikeuksien turvaamisen, hajautetun hallinnon ja hajautumisen kaltaisten yleisten kysymysten lisäksi Öcalan käsittelee myös melko yksityiskohtaisia aiheita. Niitä ovat arabien ja Israelin välinen rauha, Iranin kaltaisten islamilaisten hallintomuotojen demokratisoiminen, Syyrian kulttuurisen ja poliittisen pluralismin perustaminen sekä Turkin demokratisointi ratkaisemalla sen kurdiongelma. Öcalan kysyy, miten juuri kurdit voisivat osallistua näihin prosesseihin. Kurdikonfliktin ratkaiseminen ei ole päämäärä itsessään. Se on päämäärä vain sikäli kuin se on osa Lähi-idän edistystä ja kehitystä. Konfliktin ratkaisu tukee pyrkimystä taata oikeudet ja vapaudet koko alueen kansoille ja vähemmistöille.

Demokratisaatio: Tie uuteen sivilisaatiomuotoon?

Koska Öcalan näkee yleisesti käytetyssä demokratisaatio-käsitteessä aikamme hengen, se saa hänen ajattelussaan keskeisen merkityksen: ”Aikamme perustavanlaatuisimmat piirteet voidaan yhtäältä määritellä yleisen kriisin ja luokkayhteiskuntaan perustuvan sivilisaation hajoamisen sekoitukseksi. Toisaalta ne voidaan määritellä uuden sivilisaation identiteetin muodostumiseen

johtavan siirtymäkauden piirteiksi. Vaikka molempien maailmojen eri aspektit ovat katkerassa kamppailussa toisiaan vastaan, kumpikaan ei kykene musertamaan toista tarpeeksi nopeasti ja täydellisesti. Tällainen mustavalkoinen dualismi olisi ristiriidassa luonnon perustavanlaatuisimpien lakien kanssa missä hyvänsä tapahtumassa. [...] Ihmiskunta tulee elämään toteuttamalla yhteiskunnassa sitä värien moninaisuutta, jonka tunnemme luonnosta. [...] Nykyaikainen demokratia perustuu sosiaalisten muotojen rikkauteen. Kysymys ei ole niinkään kahden ääripään välisestä kompromissista, vaan sitä voidaan pitää järjestelmänä, joka visioi näiden kaikkien muotojen esteetöntä ilmaisua ja pysyvyyttä kaikkein perustavanlaatuisimpana periaatteenaan. Periaatteena, joka kunnioittaa yhteiskunnan jo luomaa muotojen rikkautta ja niitä muotoja, joita se tulee luomaan läpi historian.”

Öcalan varoittaa meitä pitämästä demokratiaa pelkkänä poliittisen vallan määrittämisen muotona. Demokratia tulee hänen mukaansa pikemminkin ymmärtää ”järjestelmänä, jossa kaikki yhteiskunnalliset ryhmät, etenkin naiset kaikkein vanhimpana ja kaikkein sorretuimpana luokkana ja sukupuolena yhdessä lasten kanssa, voivat ilmaista itseään vapaasti. Se on järjestelmä, joka asettaa tieteen ja teknologian edistyksen perustaksi ja käyttää niitä sekä yhteiskunnan sisäisten ristiriitojen että alati kärjistyvien, ulkoiseen ympäristöön suuntautuvien ristiriitojen ratkaisemiseen. Se on järjestelmä, joka perustuu muutokselle rauhanomaisten olosuhteiden vallitessa.” Demokratia on ”pitkäaikainen ja kattava sivilisaation muoto. Se suojelee sekä luokkayhteiskunnan että luokattoman yhteiskunnan elementtejä, mutta ennen muuta se tarjoaa vapaan ja rajoittamattoman mahdollisuuden molempien elementtien kaikkien muunnosten ilmaisuun.” Luokkataisteluun lisätään sellaisia ohjelmallisia teemoja kuin naisten vapautuminen, ympäristönsuojeleminen, eläinten oikeudet sekä teknologian kontrollointi ja säätely. Mikäli näin on, toisin kuin meille uskotellaan, demokratisaatiota ei voida pelkistää reformipaketeiksi. On pikemminkin vaadittava kaikkien yhteiskunnallisten ryhmien laajapohjaista järjestäytymistä ja osallistumista. Itsenäiset kansalaisorganisaatiot toimivat näiden välineinä.

Tällaiset hankkeet pyrkivät tuottamaan tietoisuutta siitä, että on olemassa erilaisten oikeuksien haltijoita yhteiskunnassa ja muuttuvissa demokratisoituissa traditionaalisissa rakenteissa, tavoissa ja käyttäytymismalleissa. Nämä projektit pyrkivät kuitenkin myös demokratisoimaan politiikan, tuon ”yhteiskunnan ja valtion välisen välittävän yhteyden”. Valtion demokratisoinnin tulisi alkaa siitä, että tuotetaan ”alittiutta demokratialle valtion kanssa” vahvalla ja tietoisella kansalaisyhteiskunnalla sekä aktiivisella poliittisella osallistumisella. Tämä tulee johtamaan ”valtion muuntautumiseen” pelkäksi yhteiskunnan ”yleisen koordinaation välineeksi” sekä ”julkisen kontrollin asettamiseen valtion ylitse demokraattisen politiikan perustavanlaatuisena instituutiona”. Tässä meillä on ohjelma, jonka toteuttaminen vaatii valtavan määrän työtä, jos se halutaan todellistaa täysin – eikä vain Irakin ja Turkin kaltaisille valtioille, vaan myös läntisille toimijoille. Lähi-itä tarvitsee ”mentaalisen vallankumouksen”, jossa on kolme askelta: aito renessanssi eli Lähi-idän sivilisaation arvojen uudelleensyntyminen, uskonnon reformi ja koko yhteiskunnan kattava valistus. Tällainen vallankumous merkitsisi sitä, että Lähi-itä ”erkaantuisi sen identiteetistä ja persoonallisuudesta, joka on rakentunut taantumukselliselle ideologialle”. Seuraavat otteet Öcalanin kirjasta valottavat tämän teesin keskeisiä käsitteitä.

Demokratiasta

”Demokratialle voidaan antaa useita määritelmiä. Sen luokkaluonteesta, sille ominaisten kompromissien muodosta ja sen rauhan luonteesta, jota se yrittää toteuttaa, voidaan väitellä pitkään. Voidaan myös ehdottaa, ettei se ole itsessään sivilisaation järjestelmä. On kuitenkin mahdollista sanoa, että demokratia on tarjonnut kaikille kansoille, kulttuureille, kaikille ideologioille sekä taloudellisille ja poliittisille intresseille kattavan ja rauhanomaisen ympäristön kehittyä ja kilpailla ensimmäistä kertaa – joskin riittämättömästi. On erittäin tärkeää korostaa, että 1900-luvun lopulla demokratia ei ole vain varmistanut voittoaan, vaan myös ylittänyt sille ominaisen kapean luokkapohjan. Demokratia kattoi muodollisesti aiemmin vain ne, joita pidettiin virallisesti kansalaisina. Se ei onnistunut ylittämään hallintomuotoa, jossa rikkaiden kansalaisten kapea yhteisö hallitsi. Tavallaan nykyaikaisten demokratioiden luokkatodellisuus oli varsin samankaltainen ateenalaisen demokratian kanssa. Se demokraattinen järjestelmä, joka alkoi nousta 1900-luvun lopulla, on kuitenkin ylittänyt nämä kapeat perustat. Se ei pelkästään ole avautunut muille luokille, vaan on myös tarjonnut itseilmaisun ja itseorganisoitumisen mahdollisuudet laajimmassa mahdollisessa mielessä sellaisilla perustavanlaatuisilla alueilla kuin ajattelu, usko, kulttuurinen elämä ja poliittiset organisaatiot. Kaikilla osapuolilla on enemmän tai vähemmän mahdollisuuksia muuttaa ja kehittää itseään ilman voimankäyttöä. Näiden osapuolten välinen kamppailu ei lakkaa olemasta tapahtuipa se sitten luokan, kansalaisuuden tai maailmankuvien pohjalta taloudellisella, kulttuurisella, sosiaalisella tai poliittisella alueella. Myöskään solidaarisuus tiettyjen ryhmien parissa ei lakkaa olemasta. Suhteet ja ristiriidat eivät jäädy. Sen sijaan alkaa uusi aikakausi, jossa suhteista ja ristiriidoista syntyvät kamppailut voidaan punnita rauhanomaisella tavalla tiettyjen lakien puitteissa.”

”Tämän vuoksi nykyaikaista demokratiaa voidaan pitää hallintomuotona ja elämäntapana, joka ylittää ne verenhimoiset komentomuodot, joihin luokkapohjaiset yhteiskunnat ovat aina perustuneet. Se on lähimpänä järjestelmää, jossa kaikkien vapaa ilmaisu on mahdollista – jossa erilaisten etnisyyksien, uskontojen, sukupuolten sekä taloudellisten ja poliittisten ryhmien vapaa ilmaisu on mahdollista. On hyvä huomauttaa, että tämä on ensimmäinen kerta, kun tällaista on tapahtunut.”

”Nykyaikaisen demokratian kehitys on ollut sisäsyntyistä ja evolutiivista. Se ei ole ilmaantunut dramaattisin seurauksin. Mikäli tarkoitus on sallia ihmismielen luovuus, voidaan esittää, että tämän parempaa hallinnointitapaa ei ole vielä löydetty. [...] Sivilisaatioanalyysimme keskeinen pyrkimys on esittää, ettei luokkien ilmaantumista ja katoamista voida toteuttaa voimankäytöllä. Määrittävät tekijät liittyvät ensisijaisesti teknologiseen kyvykkyyteen. Luokkajaoista tulee väistämättömiä siellä, missä tekninen tuottavuus mahdollistaa tietynlaisen yhteisön kehittymisen. Näin on siksi, että jokainen yhteisön jäsen hyötyy tällaisesta kehityksestä. Orjayhteiskunnan alkuvaiheessa monien orjien elinolosuhteet olivat merkittävästi turvallisemmat ja ravinto verrattain paremmin saatavilla kuin ennen tätä vaihetta. Nämä materiaaliset tekijät ovat sen kehityksen sydämessä, jotka tuottivat luokkajaot. Luokkaan liittyvän edistyksen dialektiikka on toiminut läpi historian tämän todellisuuden todisteena.”

”Erityisesti reaaliosialistinen kokeilu osoitti selvästi koko kapitalistisen sivilisaation vaiheen aikana, että vaikka luokat poistettaisiin voimakeinoin vallankumouksella, ne ilmaantuisivat uudelleen heti ensimmäisen mahdollisuuden tullen. Jotkin luokat poistettiin voimakeinoin reaalisosialismin aikana. Tämä ei kuitenkaan estänyt uusien rappeutuneiden luokkien syntyä. Tämä liittyy myös kyseisen aikakauden tekniseen tasoon. Se yhteiskunnallinen ilmiö, jonka tekninen taso salli ja jonka kehittymisen se mahdollisti, voi kadota vasta, kun tekninen taso on tehnyt siitä tarpeettoman. Vallankumoukset, voimankäyttö ja vastavallankumoukset voivat toimia jonkin yhteiskunnallisen ilmiön esteenä, mutta ne eivät voi poistaa sitä kokonaan. Niinpä yhteiskunnat, jotka koostuvat tällaisista ilmiöistä, tulevat katoamaan tai muuttumaan radikaalisti erilaisiksi yhteiskunniksi vasta, kun tekniset kehityskulut niiden ala- ja ylärakenteessa tekevät sen välttämättömäksi. [...] Demokratian perustavanlaatuinen voima on johdettavissa pikemminkin siitä tosiseikasta, että se tarjoaa oikean ongelmanratkonnan metodin, eikä niinkään yksilöistä, jotka joko ovat tai eivät ole äärettömästi ja koko sydämellään siihen sitoutuneita.”

”Moderni demokratia tarvitsee demokraattista valtiota. Demokraattinen valtio perustuu yhteiskunnan valitsemien perustavanlaatuisten päätöksenteko- ja toimeenpanoelinten asettamiselle. Dynastisuus eli autoritääristen päätösten ja asetusten määrääminen riippumatta äänestyksistä rappeuttaa valtion demokraattista luonnetta. Valtiovaltaa pidetään klassisissa valtioteorioissa ja niihin liittyvissä käytännöissä jonakin, joka leijuu yhteiskunnan yläpuolella tukahduttaen sitä, ja valtaapitävät esitetään jumalallisen tahdon ruumiillistumina. He pitävät kasvoillaan pyhyden naamioita, jotka ovat siirtyneet isältä pojalle ja erilaisilta auktoriteeteiltä toisille. Tässä kontekstissa sivilisaation historia ilmenee valtion demokratiavastaisuutena yhteiskuntaa vastaan: Valtiomiestaidoiksi ovat muodostuneet yhteiskunnan yläpuolelle nouseminen, yhteiskunnan tukahduttaminen, valtion piilottaminen, yhteiskunnan vakuuttaminen valtion ikuisesta alkuperästä ja valtion mystifiointi. Tässä kontekstissa parhaana valtiona pidetään sellaista valtiota, joka kontrolloi eniten, hallitsee mielivaltaisesti sekä riistää ja aloittaa sotia oikkujensa mukaan. Sivilisaatio, sellaisena kuin se oli, liittätkin jotkin sen merkittävimmistä kehityksistä tällaisiin valtion aktiviteetteihin.”

”Nykyaikainen demokratia sen sijaan kääntää nämä valtion ominaisuudet nurin. Se paikantaa valtion perustan koko ajan monimutkaisempiin yhteiskunnallisiin suhteisiin ja näkee erityistä vaivaa tehdäkseen itsensä läpinäkyväksi ja avoimeksi. Se pyrkii varmistamaan, että valtio nähdään pelon sijaan luottamuksen lähteenä ja oikeudenmukaisen jaon takaajana eikä riistäjänä. Tällainen valtio menettää perinteiset merkityksensä. Nykyaikainen demokratia yrittää määrittellä valtion yhteiskunnan monimutkaisten suhteiden korkeimman tason koordinaatioksi. Valtio tullaan uudelleenjärjestämään siten, että siitä tulee säätävä ja hallinnollinen voima sellaisia asioita varten, joita yhteiskunnan yksittäiset sektorit eivät kykene ratkaisemaan ja joita ei pidä yksityistää. Näitä ovat esimerkiksi yleinen turvallisuus, kasvatusta, terveydenhuolto, kuljetus ja diplomaattia.”

”Tällä hetkellä käydään intensiivistä kamppailua valtion muutoksesta klassisen käsityksen mukaisen valtion ja nykyaikaisen demokraattisen valtion välillä. Modernille demokratialle kaikkein vastustuskykyisin instituutio on valtio itse. Ei ole epäilystäkään, että vanhat, syvään juurtuneet valtion instituutiot ja traditiot, jotka ovat yhtä vanhoja kuin sivilisaatio itse, ovat syytä siihen. On kuitenkin ymmärretty, että valtio ei voi enää vastustaa tieteellis-teknistä vallankumousta, vaan senkin on muutettava itsensä. Kehitys tähän suuntaan kiihtyy päivä päivältä kaikkialla maailmassa.”

”Nykyaikaisen demokratian kehittymisen prosessissa ihmisoikeudet ja naisten vapautuminen kasvattavat merkitystään. Olisi virheellistä pitää ihmisoikeuksia ja naisten vapautumista vain kapitalistiseen yhteiskuntaan kuuluvina asioina. Päinvastoin, vasta silloin edistyi myös näissä kysymyksissä, kun kapitalistista sivilisaatiota ryhdyttiin hitaasti ylittämään ja hallinnan sekä elämäntavan traditionaalisten muotojen riittämättömyys tuli ilmeiseksi. Ihmisoikeudet ja naisten vapautuminen ovat kaksi yhteiskunnan yleisen demokratisoinnin peruspilareita. Mitä enemmän sivilisaation klassista viitekehystä ylitetään, sitä suuremmat mahdollisuudet kehitykselle saadaan. Siksi nämä kaksi peruspilareita saavat suurempaa merkitystä uuden sivilisaation kehittymisen polun määrittämisessä. Ne eivät ole kapitalististen olosuhteiden tuotteita: ne ovat sen yhteiskunnallisen kehityksen tuotteita, jotka jättävät kapitalismin taakseen. Tästä näkökulmasta katsottuna ne vastaavat modernin demokratian kriteereihin. Modernin demokratian kehitys ilmenee ensisijaisesti ihmisoikeuksissa ja naisten vapautumisessa. Nämä kaksi teemaa tulevat olemaan isossa roolissa, kun uuden sivilisaation kehittymistä määritetään. Ihmisoikeudet ja naisten vapaus – teemat, jotka on miltei kokonaan poistettu luokkayhteiskunnan kirjoista koko sen historian ajan – tulevat olemaan kaikkein perustavanlaatuisimpien uudistusten kenttiä, joilla on kauaskantoisia seuraamuksia myös yhteiskunnan yleiselle kehitykselle. Siinä missä ihmisoikeudet määrittelevät uuden yhteiskunnan lakien viitekehysten, tulee naisten vapautuminen luomaan sosiaalisen perustan tälle viitekehykselle. Kehityksen turvaaminen näillä kahdella alueella tulee määrittämään nykyaikaisen demokratian evoluution ja syvyyden.”

Voiman rooli historiassa

”Luokkayhteiskuntaan perustuvan sivilisaation historian viimeinen vaihe on kapitalistisen sivilisaation aikakausi. Kaikkein tärkein ilmiö, joka tällä hajoamisen aikakaudella ilmaantuu, on sellaiset tieteellis-tekniset vallankumoukset, jotka vaikutuksiltaan voivat kirjaimellisesti tehdä voimankäytön tarpeettomaksi yhteiskunnallisessa muutoksessa, legitiimiä itsepuolustusta lukuunottamatta. Ei tule unohtaa sitä, ettei voima ole hallitsijoiden ja riistäjien palveluksessa saanut aikaan paljoa muuta kuin hävitystä läpi historian. Hallitseva luokka on pitänyt kynsin hampain kiinni voimasta tärkeimpänä suojanaan, koska omaisuuden varkausmainen luonne herättää pelkoa. He vaalivat ja ylistivät voimaa sekä kokivat, että väkivallan tulisi olla liioiteltujen sankaritarinoiden subjekti. Itse asiassa ne jumalat, jotka varhaisimmissa mytologioissa eivät tunteneet voimaa, saivat luokkayhteiskunnan historiassa, erityisesti feodalismien aikana, ominaisuuksia, jotka liittyivät heidän luomustensa rankaisemiseen ja tuomitsemiseen.”

”Voiman rooli yhteiskunnallisessa muutoksessa on paljon pienempi kuin luulisi. Voimalla on ollut positiivinen rooli yhteiskunnallisten kehityskulkujen laadullisissa hyppäyksissä, joissa konservatiiviset esteet on täytynyt kohdata. Vaikka tuollaiset väkivallanteot ovat auttaneet lyhyellä aikavälillä päämäärien saavuttamisessa ja laadullisissa hyppäyksissä, on ne jonkin ajan kuluttua täytynyt kuitenkin ylittää – ja ne onkin aina ylitetty. Suurin osa voimankäytöstä on kuitenkin läpi historian pitkään jatkuessaan, jumalallisten määräysten kaavussa, aiheuttanut valtavasti tuhoa ja raunioita valloitusten, miehitysten, ryöstelyn ja vastaavien ilmiöiden muodossa. On esitetty, että tällaisiin tekoihin osallistuneen henkilön kuollessa hänestä tehtiin marttyyri. Jos hän haavoittui, hänet palkittiin veteraanina osuudella ryöstösaaliista. Nämä tarinat ovat osa historiantutkimukselle luontaista kiirousta. Mikäli tarkastelemme historiaa tällaisesta kirotun historian

perspektiivistä, tulee todellista historiaa kirjoittaa sellaisesta perspektiivistä, joka kannustaa sortettua ihmiskuntaa tulemaan omantunnon ja työn aidoiksi sankareiksi.”

”Tietämättömyys on yksi keskeisimpiä väkivaltaan johtavia tekijöitä. Mitä enemmän käytännöllinen kokemus ja tiede voittavat tietämättömyyttä, sitä selvemmäksi tulee väkivallan merkityksettömyys. Ihmiskunnan historiassa voima on ollut pitkälti seurausta tieteen ja sen käytäntöjen kehittymisen puutteesta. Friedrich Engelsin kannattama teoria, jonka mukaan voima on uuden yhteiskunnan ilmaantumisen kätilö, tulisi ymmärtää oikein: kätilön tehtävä synnytysprosessissa on vähentää äidin tuskaa ja auttaa vauvan terveessä syntymisessä. Voiman luonne, sellaisena kuin sitä on historiassa käytetty, on kuitenkin usein kohdistunut jo terveisiin lapsiin eli ihmisiin ja siihen, että heidän vapaan kehityksensä mahdollisuudet riistetään heiltä. Toisinaan voima on myös tuhonnut heidät kokonaan. Tällä ei ole mitään tekemistä kätilönä olemisen kanssa, vaan pikemminkin kyse on kätilöyden sijaan teloittajana tai vanginvartijana olemisesta. Ylilyövä ja säälimätön voiman käyttö historiassa syrjäytti yhteiskunnan luonnollisen evoluution ja venytti sitä yli rajojensa.”

”Moderni demokratia ottaa perustakseen luonnollisen evoluution mukaisen yhteiskunnallisen muutoksen. Se nojaa tietoisuuteen, joka pohjautuu voimakkaille tieteellis-teknisille perustoille. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että demokratia on kompromissi vallankumouksellisten ja vastavallankumouksellisten voimien välillä, mikä olisi kokonaan väärä tapa ajatella demokratiaa. Demokratia ei ole olemuksellisesti kompromissi voiman kanssa tai minkäänlainen myöntyminen voimaa käyttäville. Päinvastoin, demokratia perustuu väkivallan poistamiseen yhteiskunnan päiväjärjestyksestä. Tällä ei ole mitään tekemistä alistumisen kanssa. Pikemminkin kysymys on sen uskomuksen ilmaisusta, että todellinen vapauttava kehitys voi tapahtua vain ilman voiman käyttöä. Tässä mielessä moderni demokratia kutsuu kaikenlaisten voimaan perustuvien siviilisaatiomuodostelmien itsekritiikkiin. Väkivallan vastainen näkökanta ei ole taktinen eikä edes strateginen. Se on periaatteellinen. [...] Tämä periaate ruumiillistaa syvää filosofista perustaa, eikä se sellaisena ensisijaisesti viittaa poliittiseen tai hallinnolliseen strategiaan ja taktiikoihin, vaan pitää näitä käytännöllisinä välttämättömyyksinä. [...] Rauhaa ei pitäisi ymmärtää voimalle alistumisena, koska se päinvastoin korostaa voiman poistamista yhteiskunnasta. Se perustuu lujaan uskoon sodattomasta yhteiskunnasta sivistyneessä maailmassa.”

Legitiimistä itsepuolustuksesta

”Legitiimi itsepuolustus on toinen modernin demokratian merkittävä periaate. Yhteiskunnissa, joissa modernin demokratian mukaisia suhteita ei vielä ole, tai siellä, missä demokratia on hyökkäyksen kohteena, oman olemassaolonsa säilyttäminen legitiimillä itsepuolustuksella ei ole pelkästään oikeus. Se on itse asiassa kaikkein perustavanlaatuisin perustuslaillinen oikeus. Loppuksen lopuksi alistumista epädemokraattisille laeille ja hallinnoille ei voida kutsua demokraattiseksi asenteeksi! Tämä ei tarkoita demokratiavastaisten voimien tuhoamista vastahyökkäyksellä, vaan demokraattinen asenne pikemminkin visioi epäoikeudenmukaisuuden voittamisen lisäämällä tietoisuutta, organisoimalla yhteiskuntaa ja harjoittamalla oikeutta protestoida jatkuvasti. Tällainen legitiimi vastarinta sisältää aseellisen vastarinnan muotoja, ja se johtaa legitimizeettinä tämänhetkisen demokratian periaatteista. Kaikki sellainen toiminta, joka ylittää tämän mittaluokan, ei enää ole legitiimin itsepuolustuksen piirissä.”

Näihin ajatuksiin on liitetty itsekriittinen arvio aiemmasta väkivallan käsitteestä, jota PKK puolsi: ”Keskeisin puutteiden ja poikkeamien lähde ideologiassa ja toimintatavoissa koko PKK:n syntymän ja kehittymisen prosessin ajan liittyi läheisesti sen käyttämään valtion käsitteeseen ja tapaan, jolla valtio sovelsi väkivaltaa. Sosialismissa vallalla olevan proletariaatin diktatuurin ja väkivaltaan perustuvan vallankumouksen välinen suhde on ilmeinen. Vallankumouksellinen väkivalta ja – sen onnistumisen tapauksessa – sen ilmeneminen institutionaalisesti proletariaatin diktatuurissa paljasti oman ristiriitaisen luonteensa reaaliosialismissa. Se ei myöskään kyennyt estämään muuttumistaan kapitalistiseksi voimankäyttövälineeksi.”

PKK lopetti aseellisen kamppailunsa Abdullah Öcalanin kiinnioton jälkeen 1999. Se oli jatkoa yksipuoliselle tulitauolle, jota järjestö oli noudattanut useita kuukausia. Sissijoukot vetäytyivät Turkin alueelta ja asettuivat Pohjois-Irakiin odottelemaan niitä kehityskulkuja, joiden he toivoivat ennakoivan poliittista ratkaisua. Kurdijohtajan kaappauksen takia oli välttämätöntä uudelleenarvioida, mihin kamppailu oli etenemässä. Kurdivastarintaan liittyvistä teoreettisista vajavaisuuksista muotoiltiin myös uusia johtopäätöksiä. Näillä teoreettisilla vajavaisuuksilla oli eittämättä oma roolinsa kurdikonfliktin jumittaneessa umpikujassa. Öcalanin kirja on tavallaan poliittinen raportti hänen teoreettiseen katsantokantaansa ja ajatuksiin, jotka liittyvät liikkeen ideologisiin perusteisiin. Toiveet konfliktien täydestä demilitarisoinnista ovat heikentyneet nyt kun KADEK, joka viittaa Öcalanin kirjaan manifestinaan, on asemoinut taistelevat joukkonsa puolustamaan Kurdistania mahdollista hyökkäystä vastaan. Paluu lähtöpisteeseen?

Monet asiat ovat muuttuneet viime vuosien aikana. On tärkeää huomata, ettei KADEK ole pelkkää jatkoa PKK:n strategioille eri nimellä kuten turkkilaiset viranomaiset haluavat uskotella, eikä liikettä ole myöskään kukistettu tai kutistettu marginaaliseksi voimaksi kuten läntiset kommentaattorit usein vihjailevat. KADEK on rajoittanut aseiden käyttöä itsepuolustustilanteisiin. Se on omaksunut ohjelman, joka ennakoi demokraattista poliittista kamppailua kentällä, joka on yhtä kaukana despoottisesta valtiosta kuin traditionaalisesta konservatiivisesta yhteiskunnasta: kolmannessa piirissä.

Kolmas piiri -teoria

”Kansalaisyhteiskunnan kaikkien elementtien organisointi heidän omien identiteettiensä ja tarpeidensa mukaan vaihtoehtona valtaapitävälle järjestykselle.”

”Kansalaisyhteiskunnan teoria ja käytäntö on yhteydessä tieteellis-teknologisten vallankumouksien innovaatioihin 1900-luvulla. Näissä vallankumouksissa syntynyt materiaallinen pohja mahdollisti onnistuneen kansalaisyhteiskunnan. Instituutiot, jotka aiemmin olivat ainutlaatuisia ja harvinaisia, ovat nyt keskeisiä.”

”Kolmas piiri on demokraattisen politiikan piiri. Se on tietty kansalaisyhteiskunnan mekanisme jokaiseen sellaiseen tarpeeseen, jota monimutkaistuva sivilisaatio vaatii. Nämä mekanismit eivät ole tiukkoja vallankumouksen mekanismeja tai kommunikaatioketjuja, jotka valtio on laajentanut yhteiskuntaan. Ne ovat itsenäisiä organisaatioita, jotka on rakennettu tarpeen mukaan. Niiden identiteetti on jossain yhteiskunnan ja valtion välissä, ja ne sisältävät näiden molempien piirteitä. Ne eivät ole valtiota vastaan eivätkä yhteistyössä sen kanssa. Ne ovat komennollisesti alisteisia niille tarpeille, joita varten ne on luotu. Niillä on rajoitettu jäsenyys, ja niiden rakenteet on tehty niiden suorittamien toimintojen mukaisesti. Suoritettuaan tehtävänsä nämä organisaatiot lakkaavat tai muuttuvat uudelleenlaisiksi organisaatioiksi uusia tehtäviä varten. Tämä malli on todistanut olevansa välttämätön tie, jota pitkin voidaan paeta syventyneestä vallankumouksen ja vastavallankumouksen umpikujasta. Koska tarpeet kaikilla kentillä lisääntyvät – taloudesta kulttuuriin, urheilusta ympäristöön ja rauhantyyöhön sekä ihmisoikeuksiin – myös kolmannen piirin tärkeys kasvaa tasaisesti. Demokraattisen politiikan piiri kaikkein elävimpänä ja tuotteliaimpana kenttänä pystyy kehittämään yhtä paljon ratkaisuja kuin on olemassa erilaisia, toiminnallisia ja hyvin koordinoituja kansalaisyhteiskunnan organisaatioita.”

”Demokraattisen politiikan tie synnyttää laajemman valikoiman vaihtoehtoisia ratkaisuja. Elämä patistaa uusiin projekteihin ja käytäntöihin, joilla kehitetään kansalaisyhteiskuntaa. Se instituutio, puolue tai henkilö, jolla on kansalaisyhteiskunnan projekteja, organisaatioita ja tutkimuksia, pystyy tekemään merkittävimmät kontribuutiot yhteiskunnan ja valtion demokratisoimiseksi. Ne puolueet ja instituutiot, joihin ei vaikuta pääomatulopolitiikan vaikutukset, pystyvät tavoittelemaan demokraattista yhteiskuntaa ja valtiota, ja ne tulevat tekemään tämän työn. Historia antaa tästä tästä lähtien roolin muutoksessa niille ihmisille tai instituutioille, joilla on teoria, ohjelma, strategia ja taktiikat. Tämä rooli tarkoittaa mahdollisuutta muodostaa kolmannen piirin teoriaan perustuvia ratkaisuja tilanteissa, joissa yhteiskunta on kriisin takia umpikujassa ja valtiollinen mentaliteetti syventää umpikujaa ja muodostuu esteeksi. Tämä tarkoittaa, että teoreettisen ja käytännöllisen tien valinta mahdollistaa suuremman menestyksen, jos tehdään tarpeelliset, osuvat panostukset ja mukaudutaan edellytyksiin.”

”Demokraattinen politiikka, kolmas piiri valtion ja yhteiskunnan välissä, on omaksunut uudistavan ja tuottavan instituution roolin. Yhteiskunnan tervettä demokratisointia tai valtion sensitiivisyyttä siihen suuntaan ei voi suositella ilman, että demokraattisen politiikan mekanismeja rakennetaan kaikkialle: talouteen, ihmisoikeuksiin, ympäristöön, kulttuuriin, terveyteen ja rauhankoulutukseen. Nykyaikaiset instituutiot, jotka on pystytetty kaikille tasoille poliittisista puo-

lueista alkaen, ovat perustavanlaatuisia välittäviä linkkejä, jotka määrittävät demokratian ja arvot. Tämän yhteiskunnasta valtioon ja valtiosta yhteiskuntaan kulkevan välityksen tulee jatkua. Näyttää siltä, että kolmannen piirin muodostaneet kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ovat tulleet aikamme välttämättömiksi elementeiksi.”

”Koska naiset ja nuoret kaikista eniten tarvitsevat rauhaa ja vapautta, monimuotoiset naisten ja nuorten liitot ovat kansalaisyhteiskunnan instituutioista prioriteettilistan kärjessä. Organisaatiot, jotka tarkasti vastaavat historialliseen ja konkreettiseen naisten ja nuorten tilanteeseen sekä heidän poliittisiin tavoitteisiinsa, voivat ylittää konservatiivisen yhteiskunnan ja despoottisen valtion asettamat esteet. Niistä voi jopa tulla sellaisia kansalaisyhteiskunnan käännteentekeviä työkaluja, joiden jälkiä koko yhteiskunta tulee seuraamaan. Kansalaisyhteiskunnan voiton takaavat sellaiset naisten ja nuorten liitot, joissa laadun ja määrän tasapaino on säilytetty hyvin.”

”Hallitseva asenne lapsia kohtaan on enemmän väärin ja vaarallisempi kuin moni tulee ajatelleeksi. Tämä todellisuus on dominoiva ja institutionalisoitu kaikilla alueilla perheistä kouluihin ja kaduilta leikkikentille. Todelliset painajaisetkin on hyväksytty, jotta lasten maailmaa voidaan hallita. Vanhusten maailmaa ympäröi samanlainen laiminlyönti. Aivan kuin teräseinä olisi pystytetty vanhusten ja lasten välille. Luokkayhteiskunta on myös tehnyt tunteettomuudesta normin. Kansalaisyhteiskunnan tulee korjata nämä kaksi kenttää. Lapsilla on oma maailmansa, jota ei tulisi koskaan pettää ja jonka vaatimuksiin tulee vastata kunnioittavasti. Lasten maailman laiminlyönti on maksanut yhteiskunnalle ison hinnan. Vanhuksilla on kokemustensa kautta selaista viisautta, jota ilman yhteiskunta ei pysty ajattelemaan syvemmin eikä selviytymään. Siksi lasten ja vanhusten maailmat eivät ole taakkoja, vaan ne rikastuttavat yhteiskuntaa. Modernin yhteiskunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on nostaa nämä kaksi maailmaa uudelleen institutionalisoimalla ne demokraattiseen yhteiskuntaan liittyvillä oikeuksilla ja vapauksilla, sillä eri ikäryhmät tarvitsevat ihmisoikeuksiinsa erilaisia painotuksia. Demokraattinen yhteiskunta on myös aikaa, jolloin lapsia ja vanhuksia kohdellaan kunnioittaen. Koko yhteiskunnan tulee olla tässä moraalisesti hereillä.”

”Ympäristökysymykset ovat yksi tärkeä elementti uudessa liikkeessä. Sosiaalisten ristiriitojen kanssa yhtä merkittävien ympäristön ristiriitojen laajuus on tullut näkyväksi. Ympäristönsuojelu on todellisuudessa maan, kasvillisuuden, veden, ilman ja ilmaston suojelua. Liikkeen ohjelmaan on otettava tiukimmat suojelutoimenpiteet näissä perustavanlaatuisissa kysymyksissä. Eläinten suojelu ja raakalaismaisten teurastusmenetelmien estäminen tulee olla ohjelmassa mukana. Ihmisyys, joka on jatkuvasti ollut etnisten, uskonnollisten ja kansallisten jakolinjojen armoilla, on tilanteessa, jossa sen tulee yhdistyä yhteisellä teknologisella, tieteellisellä ja demokraattisella kielellä. Kansainvälisyydestä on tullut elämälle välttämättömämpää kuin koskaan aiemmin.”

”Laki on mahdollistanut, että perusperiaate ’niin paljon sosialismia kuin tarvitaan ja niin paljon individualismia kuin on välttämätöntä’ on keskeinen periaate modernissa maailmassa. Luultavasti kaikkein tarkoituksenmukaisin kehitys historiassa on mahdollistaa optimaalinen tasapaino sosiaalisen ja yksilöllisen olemassaolon välille.”

Kansalaisyhteiskunta: Uusi malli Lähi-itään

”Lähi-idässä on todellinen tarve yhteiskunnan teorian, ohjelman, strategian ja taktiikoiden konkreettisuudelle. Vaihtoehtoinen kansalaisyhteiskunta voi olla elintärkeä, kun puretaan nykyistä umpisolmua. Se voi näyttää tietä, jos siihen kuuluu organisaatioita, joilla on itsenäinen maailman-

kuva ja jotka eivät ole valtion ja vallitsevan yhteiskunnan jatkeita ja jotka on hyvin koordinoituja ja ohjelmoituja sekä toimivat konkreettisten vaatimusten edellyttämällä tavalla ja ovat tietoisia tehokkaimmista käytännön toimista, joita tavoitteiden saavuttaminen vaatii.”

”Kun mallia pannaan toimeen Lähi-idässä, on tärkeää ymmärtää alueen historiallinen, sosiaalinen ja poliittinen todellisuus. Pääseikkojen korostamiseksi voidaan todeta seuraavaa:

”– Talouden alueella, alkaen kulutusaspektista, yhteiskunnan, yhteisön tai ihmisryhmän organisointi luo muutosvoiman. Jopa kehittyneissä yhteiskunnissa kuluttajaryhmistä tulee vaikutusvaltaisia. Erityisesti jos kuluttajaosuuskunnat, kuljetusyhtiöt, turisti- ja matkustusyhtiöt, tuotantoyhtiöt, solidaarisuus- ja hyväntekeväisyysjärjestöt sekä kauppa- ja finanssijärjestöt on perustettu niin, että niillä on lain tuoma perustansa. Silloin niistä tulee vaikutusvaltaisia. Tällaisissa olosuhteissa valtio ja yhteiskunta saattavat muuttua lähes alisteisiksi.”

”– Sosiaalisella alueella, terveydenhuollosta ja koulutuksesta lähtien, omilla voimillaan itsensä organisoitunut yhteiskunta tulee määrittäväksi tekijäksi. Erittäin vaikutusvaltainen ja houkutteleva on sellainen kansalaisyhteiskunta, joka organisoii omat aktiviteettinsa ja kulttuuriset instituutionsa, kuten teatterin, elokuvat, kirjallisuuden, musiikin, maalaustaiteen ja dokumentaarit. Urheilusta puhuttaessa urheilukeskuksilla, stadioneilla ja juoksuympäristöillä, jotka on suunnattu varsinkin nuorille ja naisille, sekä vaeltamisen ja maastajuoksun kaltaisilla aktiviteeteilla on kaikilla suuri merkitys fyysiselle ja henkiselle terveydelle. Erityisesti kehittymättömissä kaupunkiympäristöissä suurten urheiluympäristöjen kehittäminen on tärkeää. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta virallisia suuria lajeja, joissa suurin osa osallistujista jää sivustakatsojiksi, vaan urheilua, jonka keskiössä on aktiivinen osallisuus kansalaisyhteiskunnan jäsenenä.”

”– Kansalaisyhteiskunnan itseorganisointuminen lain piirissä on yksi oleellisimmista elementeistä laittomuuden takia ja koska laki tunnetaan yleensäottaen huonosti. On elintärkeää, että kaikilla kansalaisyhteiskunnan yhdistyksillä ja yleisillä ryhmillä on omat lakikeskuksensa. Lakikeskukset pystyvät lisäämään lakitietoutta, näyttämään tietä lailliselle demokraattiselle politiikalle sekä muodostamaan ytimen taistelussa laittomuutta vastaan. Näin ne ovat välttämättömiä kansalaisyhteiskunnan instituutioita, jotka esittelevät universaalien perustuslaillisen järjestyksen.”

”– Poliittiset puolueet ovat instituutioita, joiden tärkeyttä ei tule vähätellä, koska niillä voi saavuttaa suoraa valtaa poliittisella kentällä. Hyvin organisoidut ja tietoiset poliittiset puolueet, jotka paljastavat yhteiskunnan omat vahvuudet ja ottavat huomioon perustuslaillisen näkökulman, ovat mekanismeja, joita ilman kansalaisyhteiskunta ei voi selvitä. Niiden tulee korvata perinteiset puolueet, joiden periaatteena on hyötyä valtiosta ja yhteiskunnasta.”

”Matkalla kohti rauhaan tähtävää yhteiskuntaa tarvitaan määrätynlaisia isojen organisaatioiden rauhanryhmiä ja -yksiköitä. Niitä tarvitaan myös siihen, että voidaan selvitä väkivaltaorientoituneesta yhteiskunnasta, joka esiintyy tietyillä alueilla ja tietyissä yhteisöissä. Tällaisten ryhmien yksi tehtävä voisi olla luoda tietoisuutta siitä, kuinka tärkeää rauha ja siihen tähtäävät keinot ovat. Rauha, rauhan välineet ja toimet rauhan aikaansaamiseksi tulevat olemaan melkoisen huomiota herättäviä kansalaisyhteiskunnan instituutioita Lähi-idän yhteiskuntien kaltaisissa yhteiskunnissa, jotka ovat sisäistäneet väkivallan ytimiään myöten. Niillä voi olla merkittävä rooli demokraattisen yhteiskunnan ja demokraattisen valtion kehittämisessä, jos ne uskovat rauhanomaisen toiminnan tärkeyteen ja ovat omistautuneet tavoitteelleen vahvasti.”

”Tärkeä kolmannen piirin teorian piirre on se, että se tähtää tulosten saavuttamiseen rakentamalla itse esimerkillisesti. Se ei jatkuvasti etsi ongelmia vallitsevasta laillisesta järjestelmästä, hankkiudu ongelmiin sen kanssa tai välttämättä pyri tuhoamaan valtiollisia ja yhteiskunnallisia rakennelmia keinoin, jotka aiheuttavat umpisolmuja sen sijaan että olisivat ratkaisukeskeisiä.

Sen sijaan epätäydellisyydet, ongelmat ja puutteet tulee nähdä ja nimetä, minkä voisi melkein sanoa näinkin: ”jos sinä et voi tehdä sitä, minä voin”. On rakennettava uusi yhteinen ja järjestäytynyt yhteiskunta talouden, teknologian, ympäristönsuojelun, sosiaalisen elämän, lain, kulttuurin, tieteen, humanismin, urheilun, taiteen, ideologian ja politiikan saroilla.”

”Legitiimi itsepuolustus kansalaisyhteiskunnan yleisenä kysymyksenä on yksi perustavanlaatuisia ongelmia. Se tulee ymmärtää ja soveltaa oikein. Mahdollinen hyökkäys kansalaisyhteiskuntaa vastaan joko yhteiskunnan tai valtion taholta ei ole millään muotoa kaukaa haettu. Tätä mahdollisuutta tulevat aina pitämään elossa ryhmät, jotka haluavat kansalaisyhteiskunnan epäonnistuvan tai provosoituvan, ja ne käyttävät laillisia tai laittomia keinoja avoimesti tai piilotetusti. Tämä johtuu siitä, että heidän etunsa ovat vaarassa, eikä heidän ole helppoa hyväksyä sitä. Mahdollisuus heidän vastaiskuunsa laillisin tai laittomin keinoin on olemassa, koska vanhas-ta yhteiskunnasta ja joistakin hallintorakenteista on tullut toimimattomia ja niiden auktoriteetti on rapistunut. Nämä tilanteet muistuttavat legitiimin itsepuolustuksen välttämättömyydestä laillisenä oikeutena.”

”Itsepuolustuksen muodot ja keinot tulee ymmärtää hyvin tarkasti. Tilanteessa, jossa perustuslain sekä kansainvälisten sopimusten ja lakien takaamia oikeuksia tulee puolustaa, kaikilla yksilöillä ja ryhmillä on oikeus puolustaa oikeuksiaan, organisoida kansannousuja ja mielenosoituksia, tehdä adresseja ja viedä asioita oikeuteen joko yksittäin tai yhdessä, osissa tai kokonaan niin kauan, että epäoikeudenmukaisuus oikaistaan ja oikeudet palautetaan. Jos kansakunta kokee epäoikeudenmukaisuutta, koska sen kulttuurisia tai kielellisiä oikeuksia rikotaan ja lailliset ja poliittiset ratkaisukeinot on estetty, niin kansalla on oikeus lyhyeen tai pidempään vastarintaan. Tämä ei ole kapinaa, vaan legitiimi oikeus. Itse asiassa tämän oikeuden käyttämättä jättäminen olisi sama asia kuin lainrikkomus.”

”Suurinta laittomuutta on kieltäytyä omista oikeuksistaan. Siellä, missä näin tapahtuu, toteutuu viidakon laki. Yhteiskunnat ja yksilöt voivat rikkoa lakia olemalla hiljaa ja välinpitämättömiä. Jos sama oikeus ei toteudu kaikille, on oikeudenmukaista kapinoida. Tämä on lain ja oikeuden muodostumisen ydin. Kukaan yhdessäkään valtiossa ei ole oikeutettu olemaan hiljaa, jos heidän oikeuksiaan laiminlyödään. Tällainen nöyristeleväisyys myrkyttää yhteiskuntaa ja valtiota sekä vahingoittaa lainmukaisuutta. Legitiimi itsepuolustus on elintärkeä osa laillisuutta ja sen toteutumista. Yksilöt, yhteiskunnat ja ihmiset, jotka eivät pysty toimimaan näiden vaatimusten mukaan, eivät ansaitse oikeutta valittaa tai pitää itseään ihmisinä.”

”Universaali laki pitää olennaisimpina ensimmäisen, toisen ja kolmannen asteen oikeuksia, kuten yksilön kansalaisoikeuksia, taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia, kulttuurisia oikeuksia sekä itsemääräämisoikeutta. Se myös tunnustaa ne demokraattisen yhteiskunnan mahdollistaviksi kulmakiviksi. Järjestäytynyt yhteiskunta tulee järjestelmänä mahdolliseksi, kun demokraattisten federaatioiden kaltaiset katto-organisaatiot ottavat vastaan kaikki niin maansisäiset kuin myös maan rajojen ulkopuoliset kansalaisyhteiskunnan instituutiot, solidaarisuudessa samankaltaisten organisaatioiden kanssa naapurimaissa ja kauempanakin.”

Lain luominen ja kehittyminen

”Minun on täsmennettävä, mitä käsite ’laki’ minulle merkitsee: laki viittaa joukkoon sosiaalisia sääntöjä, joille myöntymisen on varmistettu voimalla. On olemassa sekä kirjoitettu että suullinen laki. Lakia ei sellaisenaan ollut olemassa niinä aikakausina, jolloin yhteiskunnat koostuivat klaaneista ja heimoista. Tällaisissa yhteiskunnissa on vain olemassa sääntöjä, joiden noudattamista tarkkaillaan jokseenkin spontaanisti: nämä voidaan määritellä tapaoikeudeksi (mores, ’tavat’) tai luonnonoikeudeksi. Toinen ilmaisu sanalle mores on etiikka. Etiikan ja lain välinen erottelu on siinä, että jälkimmäistä pidetään yllä pakkokeinoin ja se toimii ennaltamäärätyn rangaistusviitekehyksen puitteissa, kun taas ensimmäistä ylläpidetään niin ikään spontaanisti, ilman turvautumista minkäänlaiseen muodolliseen rankaisuvaltaan. Laista tulee hallitseva ilmiö, kun tarvitaan tiettyjä tarkkoja sääntöjä ratkaisemaan yhteiskunnan luokkiinjakautumisesta nousevia konflikteja.”

”Lain ilmaantumisen lähteet ovat siten enimmäkseen niitä voimia, jotka muodostavat valtion ja hallitsevat sitä. Lailla on luokkiin voimakkaasti liittyvä olemus riippumatta siitä, onko valtiota hallitseva elin kuningas tai parlamentti. Voidaan nähdä kuinka alkukantaisia tapoja arvioidaan laillisten sääntöjen merkittävänä lähteenä. Ehkä lakia säättävien oppineiden kokous on asettanut lailliset säännöt tai vieraat voimat yhteiskunnan ulkopuolelta ovat pakottaneet ne.”

”Kirkollista valtaa voidaan pitää kaikkein taantumuksellisimpana lain muotona, koska se ei ole tapaoikeutta eikä se myöskään sovittele konfliktissa olevia intressejä, vaan viittaa yhteiskunnasta nousevaan monarkin auktoriteettiin ja sen ylhäiseen asemaan, jonka vallan ainoa lähde on kaikkivaltias itse. Tällaisella käsityksellä laista on ollut kouriintuntuva vaikutus kehityksen jälkeensä jääneisyyteen, despoottiseen tapaan käyttää valtaa sekä niihin vaikeuksiin, joita demokratisoituvat itäiset yhteiskunnat ovat kohdanneet.”

”Lain varsinainen syntyminen alkoi, kun muinainen roomalainen yhteiskunta muuttui kaupunkivaltioksi 700-luvun myöhemmällä puoliskolla ennen ajanlaskun alkua ja kun kuninkaan sijaan yhteiskunnan edustajiksi valitut konsulit tekivät laillisia määräyksiä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö kuninkaan tahto olisi ollut lain lähde roomalaisessa yhteiskunnassa. Se tarkoittaa vain sitä, että tämän yhteiskunnan tiettyjen alustavien perustekijöiden joukkoon kuului vaatimus, jonka mukaan Rooman kansalaiset hallitsivat omia asioitaan delegaateillaan tiettyjen, julkisesti tiedettyjen ja sanktioitujen sääntöjen puitteissa. Roomalainen laki jätti jälkensä aika-kauteen, joka kesti Itä-Rooman imperiumin justiniaaniselle kaudelle saakka (500-luvun toiselle puoliskolle jaa.). Se tarjoaa edelleen pohjan nykyiselle laille tiettyjä toistuneita muodonmuutoksia läpikäytyään. On tärkeää huomata, että kyseessä on lain muoto, jota ei pidetty taivaallisen tahdon ilmentymänä – sillä oli maallinen luonne, jota kansalaiset kehittivät itse.”

”Ero eri lain muotoja koskevissa käsityksissä on yksi syy sille, miksi läntinen sivilisaatio nousi ylivertaiseksi itäiseen sivilisaatioon nähden. Maallinen lakijärjestelmä suojelee ja voimauttaa yksittäistä kansalaista valtiota ja yhteiskuntaa vastaan vaalimalla tietoisuutta kansalaisuudesta ja yksilöllisyydestä. Keskiajalla nähty eriytymisprosessi kehittyi siihen pisteeseen, että siinä, missä itäisissä yhteiskunnissa laki säilytti asemansa jumalallisen tahdon ilmaisuna, alkoivat uudet

länsimaisissa yhteiskunnissa nousseet luokat vahvistaa omaa tahtoaan monarkkisia auktoriteetteja vastaan. Nämä luokat saivat ensimmäisen läpimurtonsa, kun Magna Carta luonnosteltiin 1200-luvulla nupuillaan olevan porvariston intressien mukaisesti. Magna Cartan luonnostelua voidaan pitää roomalaisen lain entisöintinä tai jatkeena. Itäisissä yhteiskunnissa ei ollut vastavaa laillista innovaatiota, joka olisi heijastellut minkään uuden nousevan yhteiskunnallisen voiman tahtoa. Esimerkiksi ijtihadin kaltaisten instituutioiden kohdalla, jossa konfliktit määrittyivät islamilaisen oikeuskäytäntöjen perustalta, toisistaan poikkeavien tulkintojen tuottamat innovaatiot tulivat päinvastoin suljetuiksi ja shariah alkoi tarkoittaa vain lain antavan monarkin tahdon yksipuolista julistusta.”

”Lakia koskevan keskustelumme ytimessä onkin sellainen yhteiskunnallinen voima tai liike, joka luo itselleen tilaa työntämällä status quon ja sen oikeusjärjestelmän vetämiä rajoja taaksepäin. Mikään voima, joka ei kykene varmistamaan intrenssemiensä heijastumista lakikoodistoon vaikka olisikin todellinen voima, ei turvaa mitään oikeuksia. Minkä hyvänsä lakijärjestelmän keskeisimpiä ongelmia on oikeuksien muuttuminen laillisiksi säännöksiksi eli ryhmien tai yksilöiden vapaan tahdon lausunnoiksi. Paras tapa ratkaista yhteiskunnalliset levottomuudet ja ongelmat on varmistaa, että niitä lievennetään löytämällä laillinen ilmaisu piileville intressiristiriidoille. Näin toteutuu lain demokratisaatio.”

”Kun kapitalistisesta tuotantotavasta on tullut vallitseva, se on tuonut mukanaan monimutkaisen yhteiskunnallisen rakenteen. Etujoukkoluokkana porvariston olisi ollut mahdotonta tehdä kompromissia vanhan feodaalis-monarkkisen lakijärjestelmän kanssa. Luodakseen oman lakijärjestelmänsä porvariston täytyi herättää eloon roomalainen laki. Uudistamalla etenkin siviilioikeutta nuori porvaristo käynnisti perustuslaillisia liikkeitä, jotka muodostivat pohjan lakijärjestelmälle kokonaisuudessaan. Heidän perustavoitteekseen tuli saada jokaiselle yksittäiselle kansallisvaltiolle oma perustuslaki.”

”Moderniteetti vetoaa aina myös laillisuusperiaatteeseen. Sekä kansallisissa että kansainvälisissä suhteissa on voimakas taipumus kutoa kattavia laillisten sopimusten verkostoja, jotka eivät jättäisi ainuttakaan suhdetta ilman erityistä sääntelyä. Poliittisten hallintojen demokratisaatio laajentaa lain perustaa. Uusi aikakausi, jossa kaikkien kansalaisten oikeudet on turvattu, astuu eturintamaan ihmisoikeuksien aikakautena. Länsimainen sivilisaatio tullaan tästä eteenpäin määrittelemään demokraattisen lain aikakaudeksi.”

Lain osuus yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemisessa

”Kautta historian tärkeitä kysymyksiä on ratkaistu sotilaallisin ja poliittisin keinoin. Sotilaskastin vahvuus ja voima ovat juurtuneet tähän todellisuuteen. Sotilaallinen voima on määritelty, kuka on ollut oikeassa ja kuka väärässä. Tällöin politiikan tehtävä olisi saavuttaa optimaalisia tuloksia sotavoimien kulloisenkin vahvuuden mukaisesti. Universaalilla oikeusperiaatteella ei olisi sijaa yhteiskunnassa, vaan oikeus määriteltäisiin miekalla. Nykyaikainen laki ilmaantuu kamppailuista tällaista oikeuskäsitystä vastaan. Yksi suuria onnistumisia sen pitkässä kehityksessä on ollut, että sekä armeijalle että politiikalle asetettiin joukko tiettyjä sääntöjä. Kansainväliset elimet kuten YK ja EU ovat loisteliaita esimerkkejä prosesseista, joissa lain kansalliset rajat ylitetään ja joissa tavoitellaan universaalialuottuvuutta, jolla autetaan muodostamaan turvallisempaa ja vakaampaa maailmanjärjestystä.”

”Lailla on nyt ensijainen asema suhteessa politiikkaan ja armeijaan sekä maiden sisäisellä että kansainvälisellä tasolla. Herkeämätön pyrkimys ratkaisuihin laillisissa puitteissa missä hyvänsä ongelmassa on muodostunut nykyaikaiseksi menetelmäksi. Tästä eteenpäin sitä tulnaisiin pitämään metoderikkomuksena, mikäli mikä hyvänsä valta sivuuttaisi lailliset mahdollisuudet ja siirtyisi suoraan sotilaallis-poliittisiin ratkaisuihin. Oikea tapa toimia missä hyvänsä kriittisessä tilanteessa ja suhteessa on tutkailla lain rajoituksia. Vain jos laki epäonnistuu ja kaikki lailliset keinot ovat tukittuja, on oikeutettua turvautua poliittis-sotilaallisiin keinoihin. Euroopan maiden lähimenneisyys on täynnä uskonnollisia, yhteiskunnallisia ja kansallisia sotia. Kahden maailmansodan jälkeen nämä maat voimistivat pyrkimystään siirtyä demokraattiseen lakijärjestelmään. Euroopan maiden oli mahdollista estää sotia ja sotilaallisia vihamielisyyksiä aiheuttamasta silmitöntä hävitystä kanavoimalla konfliktit verettömiin ratkaisuihin ja turvautumalla kipeästi tarvittuun kehittyneeseen lakiverkostoon. Huomionarvoinen on myös se eurooppalaisen lain nykyaikainen piirre, ettei sen tarvitse lakata tuottamasta oikeusnormeja. Sen sijaan se on luonut sellaisen dynaamisen lain käsitteen, joka mahdollistaa ennaltaehkäisevien ratkaisujen varmistamisen mihin hyvänsä positiivisen lain perustalta nousevaan ongelmaan. Samaan aikaan se on myös nostanut keskeiseksi toiminnokseen kansalaisen suojelemisen valtiovaltaa vastaan tarjoamalla kansalaiselle vahvat perusoikeudet sen sijaan, että se suojelisi ja vahvistaisi valtiota suhteessa kansalaisiinsa. Valtio ei tarvitse suojelua, vaan yksilö, kansalainen. Tämä sama järjestelmä, joka ennen sivuutti erilaiset kulttuurit ja vähemmistöt tyystin välittämättä heihin kohdistuvasta sorrosta, on nyt alkanut osoittaa kovasti herkkätunteisuutta tarjoamalla heille suojaa lain perustavanlaatuisissa rajoissa.”

”Vähemmistö- ja kulttuurientiteettikysymyksiä reflektoidaan yhä enemmän lakikoodistoissa, ja niitä huomioidaan myös entistä enemmän ratkaisuja haettaessa. Tällä tavoin käsitellään sellaisia yhteiskunnallisia ongelmia, jotka olisivat aiemmin laukaisseet kansannousuja ja sotia. Sosiaalisia vihamielisyyksiä käsitellään nyt laillisten sopimusten alaisuudessa, ja siten löydetään tarpeellisia välineitä niiden ratkomiseen. Tämä lähestymistapa kuuluu demokraattiseen lakijärjestelmään, sillä siinä kiteytyy koko yhteiskunta, jonka se anteliaasti varustaa laillisin keinoin. Tämä on se opetus, jonka Eurooppa on johtanut sen huomattavasta historiallisesta kokemuksesta ja joka muodostaa esimerkin koko muulle maailmalle. Kaikkein konkreettisimpia demokraattisen lakijärjestelmän ilmaisuja Euroopassa ovat Euroopan ihmisoikeussopimus ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuun. Puhetta on ollut myös Euroopan perustuslaista.”

”Tämä lyhyt historiallinen arvio ja nykytilan määritelmä voi auttaa meitä käsittelemään kurdikysymystä ja hyödyntämään lakia sen ratkaisemisessa.”

Maaliskuuta 2003 edeltäneet tapahtumat – kun Euroopan ihmisoikeustuomioistuin päätti ratkaisustaan Öcalanin ja Turkin välisessä oikeustapauksessa – ovat johtaneet tilanteeseen, jossa olemme vielä kaukana ihmisoikeuksiin ja vähemmistöihin liittyvien ongelmien ratkaisusta kansainvälisen lain puitteissa. Kun Turkin uusi hallitus on Erdoganin johdolla kieltänyt kaikki lakia-vulliset ja muut vierailut Öcalanilta kuukausi toisensa jälkeen, kasaantuvat jännitteet kurdi- ja turkkilaisviranomaisten välillä ovat vihjanneet siihen suuntaan, että tulevana kuukausina tullaan näkemään valtavaa kansalaislevottomuutta Turkin kurdialueilla. Toisaalta yhdysvaltalais- ja jopa turkkilaisotilaiden lähettäminen Pohjois-Irakiin sisältää mahdollisuuden, että Irakin kurdit sotketaan monimutkaiseen ja kenties pitkittyneeseen konfliktiin.

Kasvavista vaaroista huolimatta monet kurdit ovat optimistisia sen suhteen, että niin kauan kuin he kykenevät toteuttamaan Öcalanin puolustuspuheenvuorossa ilmaistun poliittisen pro-

jektin, he kykenevät myös selviämään vahvana yhteisönä Lähi-itää piirittävästä koettelemuksista alueen ongelmien demokraattisen ratkaisun kynnyksellä.

Kurdiliikkeen Persianlahden sodan jälkeen kartuttama käytännöllinen kokemus on lujittanut väestön luottamusta poliittisiin johtajiinsa. Öcalanin esittämä teoria ei kuitenkaan ole vain päätelyä havainnoista, jotka liittyivät 1900-luvun lopun globaaleihin poliittisiin kehityskulkuihin, vaan siihen liittyy myös yksityiskohtaisesti kehitelty sivilisaatiokritiikki. Koko ensimmäinen, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle osoitettu osa kirjaa käsittelee kysymystä siitä, kuinka Lähi-idän kansat voisivat saada aikaan vastateesin olemassaolevalle maailmanjärjestelmälle. Tällainen autenttinen vastateesi tulee olemaan tarpeellinen, jotta voimme saapua ”sivilisaation synteisiin”. Öcalanin mielestä se on ennakkoehto sille, että ihmiskunnan historiassa voidaan liikkua eteenpäin.

Koska tätä teoriaa on mahdotonta esittää tämän pamfletin puitteissa, aiheesta kiinnostuneen lukijan kannattaa tutustua kyseiseen teokseen. Se on tarkoitus julkaista englanniksi kesällä 2003 (teos on jo julkaistu saksaksi ISBN-tunnuksella 3-926529-15-6). Seuraavat otteet liittyvät valtiovallan kehitystä koskevaan väittelyyn, jossa valtion kehitystä on tarkasteltu sen ensi hetkistä muinaisessa Mesopotamiassa aina 2000-luvun ylikansallisiin elimiin asti. Nämä otteet voivat parhaimmillaan tarjota tarkoituksenmukaisen kuvan siitä sivilisaatiosta, joka kerran ilmaantui Lähi-idän sydäimestä.

Valtio, uskonto ja yhteiskunta: Sumerilainen esimerkki

”Orjuuteen perustuva Sumerin sivilisaatio kohotettiin arvopohjalta, joka oli luotu niiden 10 000 vuoden aikana, jolloin neoliittinen yhteiskunta (varhainen kivikausi) kehittyi ”hedelmällisen puolikuun” alueella (alue itäiseltä Välimereltä Iranin tasangoille). Tämä sivilisaatio valjasti käyttöönsä kaiken neoliittisen tekniikan ja tietotaidon pääsääntöisesti vakuuttelemalla naapuroivia yhteisöjä järjestelmänsä tuottavuudesta, mutta myös yhdistelemällä kauppaa ja väkivaltaa järkevästi. Se onnistui myös institutionalisoimaan ne tietyiksi taidon muodoiksi ja erillisiksi ammateiksi sekä muuttaamaan ne ennennäkemättömäksi rikkaudeksi ja hedelmällisyydeksi. Etniset ryhmät ja neoliittisen aikakauden kansat halvaantuivat kohdatessaan sumerilaisen orjayhteiskunnan nousun, missä oli paljon samaa kuin Yhdysvaltain imperialismiin suhtautumisessa maailman kansoihin nykypäivänä. Erityisesti assyrialaisella aikakaudella sumerilainen imperialismi nosti kansoja juuriltaan ja murskasi heitä omana aikanaan siinä mitassa, että pysyviä jälkiä tästä voidaan nähdä edelleen Lähi-idässä ja ympäri maailman. Seivästäminen maahan, ristiinnaulitseminen, karkottaminen ja hajauttaminen voimakkein tulivat terrorin ja kansanmurhan menetelmiksi, ja ne jättivät pysyviä muistijälkiä ihmiskuntaan. Tätä ensimmäistä suunniteltua ja systemaattista ihmislaajan alistamista ja riistoa luokkayhteiskunnassa on ylläpidetty, kehitetty ja jatkettu nykyiseen aikaan asti. Jos suunniteltuja ja systemaattisia verilöylyjä toteutetaan aikamme kasvavassa mittakaavassa teknisen edistyksen avustamana, tämä tulisi suhteuttaa siihen syvyyteen, jolla ensimmäisen sivilisaation toiminta on juurtunut ihmismuistiin. Julmuuden ja riiston pyörän keksimisen jälkeen kukaan ei ole kyennyt pysäyttämään sitä. Ihmiskunta on kyennyt halkaisemaan atomin, muttei pysäyttämään tätä vimmatusti pyörivää pyörää.”

”Ihmismielessä, jolla nyt on eläimistä poikkeava tietoisuus, tämä tilanne aiheuttaa tuskaa, synnyttää tietyn kunniakäsitteen ja johtaa eri suuntaan historiassa: kohti vastarinnan ilmaantumista ja taipumusta pyrkiä vapauteen. Lähi-idässä profetialla on juuri tämä merkitys. Kuten tämä upea ensimmäinen esimerkki osoittaa, sivilisaatio alkaa laajamittaisella neoliittisen yhteiskunnan keksintöjen varastamisella. Neoliittisen ajan tasa-arvoinen ja rauhallinen yhteisöelämän muoto on heijastunut ihmismuistiin unelmana ja myyttinä paratiisista. Niitä, jotka onnistuivat pakenemaan tätä varkautta, kohdeltiin hylkiöinä ja tuomittiin historian ulkopuolisiksi. Uusi yhteiskuntamuoto muuttui valtiorakenteen keksimisellä ja kaikilla sumerilaisten muovaamalla arvoilla todelliseksi hirviöksi, joka hotkaisi suihin kaikki huonosti varustautuneet yksilöt ja etniset ryhmät.”

”Koska Sumer on ensimmäinen ja kaikkein alkuperäisin esimerkki, antaa se meille sopivimman välineen sivilisaation analysoimiseen ja selkeään valtiiovallan lähteen hahmottelemiseen. Ensiksikin valtio on suunnaton valtakeskittymä sekä yksilöä että sitä etnistä ryhmää vastaan, jonka jäsen yksilö on.”

”Erityisesti valtiolla on valtaa suhteessa niihin yhteiskunnan osa-alueisiin, jotka on suljettu valtiokoneiston ulkopuolelle. Valtion rakentamisprosessissa sumeripappien mestarilliset ja ove-

lat ideologiset keksinnöt muovasivat yhteiskunnan mentaliteettia ja loivat upeasti kuvan, jossa valtorakenteet olivat taivaallisten järjestelmien maanpäällisiä heijastumia. Mytologian ja teologian päätarkoitus on aina ollut varmistaa, että pyhän ja ikuisen luokkayhteiskunnan syntyä pidettäisiin luonnonjärjestyksen olennaisimpana toimena. Taivaalliset auktoriteetit olivat todellisuudessa nousevien kuningaskuntien dynastioita, mutta mikäli tämä olisi sanottu suoraan, olisi ollut vaikeaa saada yhteiskunta uskomaan järjestelmään. Tämän seurauksena järjestelmän perustaminen ja jatkuvuus ei olisi kenties ollut mahdollista. Aivan ensimmäiseksi valtio täytyy luoda ja perustaa ideologisella tasolla. Valtio ilmaantuu, kun ideologinen vakaumus on yhdistynyt neoliittisen yhteiskunnan teknologiaan ja sen tuottamaan lisäarvoon. Kun edellinen on turvattu, jälkimmäinen tuottaa hyötyä, ja tämä yhdistyminen voi johtaa ennennäkemättömään tuottavuuteen.”

”Sumerilainen temppeli on selvästi valtion kohtu. Valtio ei ole ihmisjärjen tieteellinen ilmaisu, toisin kuin myöhemmin on selitetty, vaan ihmismielen teologinen ja dogmaattinen ilmaisu. Tarjoan uutta ja suoraviivaista kuvausta: sivilisaatio tai tarkemmin sanoen valtio on olemukseltaan luokkaerojen primitiivisen asteen dogmaattisen maailmanymmärryksen teologinen ilmaisu, missä tieteellinen ajattelu ei ole vielä muotoutunut. Sen perustana oli dogmaattinen usko tieteen sijaan. Kenties nykyisessä kontekstissa valtio itsessään onkin kaikkein vanhentunein väline – etenkin sen klassisissa, kansan ulossulkevissa muodoissa. Myöhemmissä luvuissa kuvataan, kuinka Eurooppa tiettyyn rajaan asti otti tärkeitä, edistyksellisiä askeleita ja painoi demokratian jäljen valtioon. Tämä oli tietenkin mahdollista vain kansojen, luokkien, kansakuntien ja yksilöiden ennennäkemättömän vastarinnan ja vapaustaistelun takia.”

”Valtion ja jumalan välillä on hyvin läheinen suhde, etenkin pitkälle keskitetyn valtion ja yksijumalaisuuden idean välillä. [...] Minusta Marxin käsitys siitä, että valtion ytimessä olevan ideologisen vallan vaikutukset ovat pelkkää [tuotantosuhteiden] heijastusta, ei ota huomioon tiettyjä tärkeitä seikkoja. Tämä huomiotta jättäminen sisältää vaarallisia piirteitä. Marx aliarvioi uskonnon merkitystä, joka on yksi perustavanlaatuisimmista syistä marxilaisen teorian heikkoon menestykseen käytännössä. Uskontohan oli hänelle pelkkää ’kansan oopiumia’. Mielestäni teologia ansaitsee aivan yhtä huolellisen analyysin kuin raha ja valtiokin. Jotta ymmärtäisimme sumerilaista sivilisaatiota, tulee analysoida sen teologiaa. Teologia on sumerilainen luokkataistelun tiede. Ilman teologisten käsitteiden yhteiskunnallisten heijastumien analyysia emme voi analysoida sumerilaista ideologiaa emmekä siten myöskään antiikkia, joka perustuu tälle ideologialle. Niin ikään ilman yksijumalaisten uskontojen analyysia ei voida analysoida klassista aikakautta tai keskiaikaa – nykyaikaisten logiikkojen ja kirjallisuuden ymmärtämisestä puhumattakaan. Teologia jättää jälkensä kaikkien yhteiskuntien tietoisuuteen. Ilman tämän jäljen avaamista ja poistamista ei ole mahdollista luoda positiivista yhteiskuntaa tieteelliselle perustalle. Kuten ai on osoittaa yksityiskohtaisesti, yksi reaaliosialismin suurimmista sivuutuksista ja virheistä oli se, ettei se tullut lähellekään yhteiskunnan ideologista ja historiallista piiriä ja oli yksisilmäinen valtioanalyysissään. Yhteiskunnallista todellisuutta ei voida tyydyttävästi selittää pelkällä rahan ja pääoman analyysillä. Päinvastoin, tämä johtaa vain erilaisen idealismin muodon omaksumiseen, mitä materialistit itse ovat jatkuvasti kritisoineet. Loppujen lopuksi tämä oli juuri se, mitä reaaliosialismi teki antautuessaan pääomalle. Jälkikäteen näyttäisi siltä, että oli väistämätöntä, että virheellinen marxilainen ajattelu johtaisi tähän suuntaan. Tämä johtuu niistä syistä, jotka olemme pyrkinneet selittämään.”

”Ideologian voima ja teologian muodot eivät ole vähäisempiä kuin rahan tai valtion vastaavat. Nämä kolme elementtiä ovat kuitenkin kytköksissä toisiinsa. Millään kolmella elementillä ei ole

kenties koskaan ihmiskunnan historiassa ollut sitä samaa mahdollisuutta tunkeutua toisiinsa ja luoda yhtä suurta voimaa kuin näillä kolmella elementillä, jotka ottavat 'isän, pojan ja pyhän hengen' välisten suhteiden ilmenemismuodon. Näiden suhteiden muotojen vastaavuus on täsmällinen: siinä missä toinen puskee kohti materialisaatiota, toinen hengellistyy enenevässä määrin. Sumerilaisilla nämä kolme elementtiä kiinnittyivät toisiinsa. Toinen näistä kolmiyhteyksistä synnyttää maallisen ja toinen puolestaan ikuisen, taivaallisen vallan.

”Nykytiede on syyllinen kyvyttömyyteensä estää miljoonia ihmisiä joutumasta dogmaattisten hallintojen uhreiksi, koska se ei ole kyennyt analysoimaan valtion ja sivilisaation suhdetta teologiaan. Niinpä moderni tiede on vajonnut samaan asemaan kuin velho, josta tuli oman taikuutensa uhri. Vasta kun nyky-yhteiskunnan ideologit, jotka väittävät tukeutuvansa tieteelliseen ajatteluun, onnistuvat analysoimaan teologia-valtio-raha-kolmiyhteyden tasapainoisesti ja sen alkuperäisessä muodossa sekä kehittämään yhteiskunnallisia projektejaan tämän analyysin mukaisesti, voivat he vapauttaa itsensä tästä tuhoa aiheuttavasta taikuudesta.”

”Kun sumerilaista luokkayhteiskuntaa ja sen luoman sivilisaation historiaa tarkastellaan, yksi tärkeimmistä asioista on toisaalta tieteen ja filosofian välinen korrelaatio sekä toisaalta mytologian ja uskonnon välinen korrelaatio. Yleisesti ottaen on hyväksytty, että Tel Khalaf -kulttuurin 6000–4000 eaa. välillä tekemiä keksintöjä voidaan verrata vain 1500-luvulla ilmaantuneisiin keksintöihin ja teknologioihin. Luokkayhteiskunnan pitäminen tieteellisten keksintöjen ja teknologioiden lähteenä on kuitenkin virheellistä. Tiedon ja teknologian suurin kasautuminen toteutui päinvastoin ennen luokkayhteiskuntaa ja sumerilainen esimerkki osoittaa, että valtion ideologisen hegemonian rooli tässä prosessissa oli oikeastaan konservatiivinen. Se, mitä Sumer lisäsi tiedollisiin ja teknisiin löytöihin, oli rajallista. Ne liittyivät enimmäkseen maatalousyhteiskunnan tiedollisen ja teknisen vaurauden monopolisointiin ja ideologisen hegemonian perustamiseen sen ylle. Tieto idealisoitiin jumalten lahjaksi (kayra) ihmisille, joita pidettiin jumalten palvelijoina ja välineellisinä. Tietoa ei nähty ihmiskäytännön ja -työn tuotteena. Tämä on yksi historian suurimmista vääristymistä. Sillä ideologisen illuusion voimalla, jonka sumerilaiset papit loivat luokkayhteiskunnan historiassa, on suuri merkitys valtion ja sen luokkaluonteen hallitsevuuden vahvistamiselle sivilisaation ylitse.”

”Aatamin ja Eevan syntiinlankeemus erityisesti on kaikkein perustavanlaatuisin mytologinen ilmaisu luokkajakojen alkamiselle, ja sen mytologinen narratiivi on vaikuttava ja runollinen. [...] Abelin ja Kainin välinen konflikti heijastelee niitä yhteentörmäyksiä, jotka liittyivät maanviljelykseen ja eläinten kesyttämiseen kotieläimiksi.”

”Naisen aseman heikkous kerrotaan runollis-mytologisella narratiivilla kuvailemalla, kuinka jumalatar menetti paikkansa ja tärkeytensä jumalten yhteisössä, pantheonissa. Yksijumalaisessa uskonnossa naisesta tulee orjuutettu sukupuoli sekä yhteiskunnassa että sen ideologisissa ilmaisuissa ja illuusioissa. Naisen odotetaan olevan hiljaa ja kahlittuna. Ei enää jälkeäkään jumalattaren aikakaudesta. Naisesta tulee rikollinen ja syntinen, joka houkuttelee Aatamin perisyntiin. Naista pidetään vastuullisena kaikesta pahasta. Tässä ajattelussa miessukupuoli nousee silmiinpistävään ylemmyyteen, jonka mytologia ja sen tuote, uskonto, oikeuttavat ja antavat sille hallitsevan luonteen. Miehen hallitsevuutta ylistetään joka tasolla, ja miestä pidetään uskonnon pyhänä edustajana. Tässä meillä on sukupuoliorjuuden ovelan voimistamisen historia. Jos tarkastellaan vanhaa sumerilaista mytologiaa, suuri ja viisas Enki-isä edustaa vielä kompromissia Inanna-jumalattaren kanssa. Lopulta kuitenkin Marduk, josta myöhemmin tulee Babylonian jumala, lyö alas Tiamatissa henkilöityvän äitijumalattaren, jonka hän tappaa ja silpoo palasiksi. Enuma Elish, babylonialaisperäinen eepinen saaga, on siten tärkeä kahdesta syystä. Kuninkuu-

den absolutistisesta luonteesta on tullut keskeinen piirre, joka on kirjattu ylös historiallisesti tärkeään Hammurabin lakikokoelmaan.”

”Sumerilainen mytologia perusti omat sääntönsä uskonnollisten lakien muodossa ja nosti ne asemaan, jossa niiden rikkominen ei tulisi kenenkään mieleenkään. Tämä merkitsi laadullista askelta luokka- ja sukupuoliorjuudessa, joka toi mukanaan hierarkioiden institutionalisoitumisen moniulotteisen prosessin. Tulevaisuus oli avoin taivaallisiin voimiin verrattavan absoluuttisen auktoriteetin perustamiselle. Naiset olivat tuomittuja yksityiseen orjuuteen moniavioisuudessa tai julkiseen orjuuteen bordelleissa. Nämä askeleet ruumiillistuivat insitutionaalisissa ja laillisissa koodeissa.”

”Kun polyteistiset (monijumalaiset) uskonnot taantuivat merkittävästi Lähi-idän kulttuurissa ja maantieteessä, patriarkka-Abraham alkoi symbolisoida tietä, joka johtaisi kohti monoteististen uskontojen suurta historiaa.”

Patriarkaatti: Naisten orjuuttaminen

Kurdiliike on pitkän prosessin aikana luonut rakenteita, joihin osallistuu enemmän naisia, ja naisia on enemmän liikkeen johtoasemissa kuin suurimmassa osassa vastaavista kansanliikkeistä Lähi-idässä, tai itse asiassa muuallakaan. Naisten osallistuminen on merkinnyt järjestäytymisen ja teorian suhteen muutakin kuin vain kurdiliikkeeseen osallistuvien ihmisten lukumäärän lisääntymistä. Öcalan sanoi useita vuosia sitten: ”On ratkaisevaa kehittää naisulottuvuuden sisältävää ajattelutapaa, saavuttaa asteittain naisnäkökulman ohjaama ideologia sekä aloittaa tätä ideologiaa vastaava järjestäytymistapa. Tämä koskee kaikkien kohtaamiemme ongelmien kokonaisuutta aina sodassa kohdattujen ongelmien ratkaisemisesta vapautteen perustuvan rauhan edellytysten luomiseen.”

Sukupuolikamppailu, perinteisen feodaalijärjestelmän ja kapitalistisen ajattelutavan tuhoavat vaikutukset perheeseen ja seksuaalisuuteen sekä naisten ja miesten välisten sosiaalisten suhteiden vapautumisen mahdollisuudet ovat aina olleet keskeisiä kysymyksiä Öcalanille ja PKK:lle. Siksi naisten järjestäytymiseen on kiinnitetty paljon huomiota. Tuoreessa kirjassaan Öcalan keskittyy niihin historiallisiin ja ideologisiin seurauksiin, jotka patriarkaatin luominen Mesopotamiaan on aiheuttanut.

”Neoliittinen vallankumous oli toinen taso ihmisen sosialisointiprosessissa jokseenkin pysyvien, kieltä ja työkaluja käyttävien ihmisryhmien muodostumisen jälkeen. Juuri tämä, mahdollisesti jopa 12 000 vuotta sitten alkanut vallankumous, oli suurin harppaus eteenpäin yhteiskunnallisessa järjestäytymisessä. Tämän edistyksen vaikutus ihmiskunnan kehitykseen jatkuu yhä niin aineellisissa kuin moraalisissakin instituutioissa sekä älyllisissä taipumuksissa. Maanviljelyyn ja kotieläinten pitämiseen ja niissä tarvittaviin työkaluihin viittavat ajatukset, kielelliset rakenteet ja käsitteet sekä metallimalmien löytäminen ja käyttöönotto [...] ovat vain muutamia niistä.”

”Uskonnollinen palvonta keskittyi pääosin äitijumalattaren ympärille. Lähes kaikista tämän ajan asutuskeskuksista on löydetty useita figuureja, joita voi kuvailla äitijumalattariksi. Naisen representaatio ilmeni tähdissä ja kuussa, mutta erityisesti se ilmeni paikallisten luonnonvoimien äitinä. Lapsia saavana äitinä naisesta tuli pyhä elämänvoima. Luonto on äiti maa. Luonnon kuvauksissa naisen representaatiolla puiden, kasvien ja luonnon satoa tuottavana voimana on syvä merkitys.”

”Miehen rooli on voinut olla voimakas siellä, missä metsästyksessä on ollut pääasiallinen toimeentulomuoto. Metsästyksestä luopumisen myötä miehet näyttävät kuitenkin kadottaneen tärkeytensä. Naisen historia merkitsee viljan, pienkarjan, hedelmäpuiden, kyläkotitalouksien, kutomisen, hakun ja myllyn historiaa. Kunnioituksen perusta oli työ ja tuotanto. Tämä on työvoiman luoman tuotannon, sosiaalisesti kasvatettujen lasten ja vakiintuneiden kotitalouksien historiaa. Tämä tarkoitti myös siirtymistä merkkikielestä ilmaisuurikkaaseen kieleen ja käsitteisiin, jotka perustuvat merkittäviin tuotantovälineisiin. Näin ollen se merkitsee muutosta ihmisilyn muotoutumisessa. Kun vuoden 4000 eaa. paikkeilla härkävetoinen auraus alkoi näytellä suurempaa osaa maataloudessa ja laiduntamisesta tuli entistä tärkeämpää, tapahtui se naisen roolin kus-

tannuksella tuotannossa. Naiset suljettiin asteittain kotiin, jossa he ovat pysyneet nykypäivään saakka. Tässä kontekstissa voi sanoa kiistattomasti ja täydellä varmuudella, että historian kirjoituksessa ja käsitteellistämässä on jätetty huomiotta naisen rooli historiassa. Perimmäinen syy historiaan ilman naisia oli se, että miesten määräävän aseman ja sivilisaatioprosessin samanaikaisuudesta johtuen naiset jätettiin vähitellen luokkayhteiskunnan ala- ja ylärakenteiden instituutioiden ulkopuolelle. Tämän seurauksena ymmärryksemme historiasta nojaa vääristymään, joka puolestaan taas juontuu miehen aiheuttamasta sukupuolten epätasa-arvosta.”

”Neoliittisen yhteiskunnan äitikeskeinen uskonto teki pysyvän vaikutuksen lukuisiin erilaisiin myöhempiin mystisiin filosofioihin. Vaikka nämä uskonnolliset liikkeet heijastelivat toisaalta sorrettujen luokkien reaktiota virallista uskontoa vastaan, ne toivat esiin myös naissukupuolta, naisen elämän ominaispiirteitä, luonnon uskontoa, ihmisen ja jumalan välistä ystävyyttä sekä naisen rauhanomaisia ominaisuuksia. Kaiken kaikkiaan niille on ominaista maallinen lähestymistapa. Kautta historian salaisimmat palvontakeskittymät ja harhaoppiset esoteeriset yhteisöt ovat yrittäneet säilyttää tietynlaisen hengenheimolaisuuden naissukupuoleen. Siitä huolimatta ne eivät ole kuitenkaan koskaan onnistuneet vapautumaan vahvasta naissukupuolen hyväksikäytöstä, joka on ominaista uskonnollisiin vakaumuksiin liittyville sosiaalisille rooleille ja koodeille. Merkittävä syy tähän on teknologian ja tieteen takapajuisuus. Näitä uskonnollisia yhteisöjä voidaan pitää sorrettujen vastavoimana alkua- ja keskiajalla. Nämä uskonyhteisöt olivat levinneet laajalle kautta historian. Heidän johtajiaan kuitenkin paneteltiin julmalla vainolla tai lahjottiin, mikä altisti heidät huomattavalle rappiolle, kidutukselle ja valvonnalle. On kuitenkin myös totta, että neoliittisesta yhteiskunnasta nykypäivään asti vastarintaa tehneet uskonnolliset yhteisöt ja lahkot ovat pääasiassa heijastaneet kurjan ja hyväksikäytetyn ihmiskunnan osan uskomuksia, vastarintaa ja elämäntyylyä.”

”Historia on sellaisen miehen historiaa, joka saa valtaa luokkayhteiskunnan noustessa. Hegemoninen luokkahahmo ilmestyy esiin samanaikaisesti hegemonisen mieshahmon kanssa. [...] Tähän päivään asti hegemoninen mieshahmo ei ole jättänyt meille paljoakaan mahdollisuuksia käsitellä sukupuolikysymyksiä tieteelliseltä pohjalta. Sukupuolikysymyksissä on jopa tiukempia tabuja kuin uskonnossa. [...] Sillä, että läpi historian naiselta on riistetty hänen identiteettinsä ja persoonallisuutensa ja häntä on pidetty miehen ikuisena vankina, on ollut vielä tuhoisampia vaikutuksia kuin mitä yhteiskuntaluokkien luomisella on ollut. Naisen vangitseminen voi toimia kaikenlaisen orjuuden ja nöyryytyksen mittana: kriteerinä yhteiskunnan vääristämiseen valheilla, varkauksilla ja raakuuksilla sekä mittana saastumiselle ja nöyristelylle. Tämän historiantekijän kääntämisellä on väistämättä monimutkaisia yhteiskunnallisia seurauksia. Vapaan naisen uudelleensyntyminen johtaa väistämättä yleiseen vapautukseen, valaistumiseen ja oikeudenmukaisuuteen.”

Metodiongelmien ja älymystön vastuu

”Historia pelkistetään useimmiten oletukseen, että pelkästään sen kirjoittaneiden aika on ratkaiseva ja välttämätön. [...] Jokaista jonkin tietyn hallinnon poliittisten viranomaisten hyväksymää historian tulkintaa tullaan väistämättä käyttämään järjestelmän oikeuttamiseen sellaisena kuin se on – riippumatta siitä, kuinka korkeita tieteellisiä tavoitteita sen takana onkaan. Se, mitä he tekevät, ei eroa mitenkään sumeripappien käytännöstä.”

”Tieteellisen tiedon käyttäminen tekee siitä luultavasti jopa vaarallisempaa. Tieteellisellä aikakaudellamme informaation kaunistelu, liioittelu ja halventaminen aiheuttavat suurempaa vahinkoa yhteiskunnalle kuin mitä mytologiset ja uskonnolliset vaikutukset tekevät. Jos mytologia ja uskonto ovat oopiumia kansalle, niin siinä tapauksessa manipuloivat akateemiset opinnot ovat tikari suoraan yhteiskunnan sydämeen. Siinä missä oopiumin turruttavan vaikutuksen parantaminen on jokseenkin helppoa, pistohaavan ja tikarin kuolettavien vaikutuksien parantaminen on huomattavasti vaikeampaa. Keskeisin syy siihen, miksi nykyaikaiseen tieteeseen ja tekniikkaan perustuvat järjestelmät saavuttavat niin suuret hyväksikäytön ja sortamisen mittasuhteet, liittyy läheisesti tiedettä hyödyntäviin metodeihin. Ne eivät liity hallintojen käyttämään kiistattoman barbaariseen kidutukseen tai vastaavanlaisiin menetelmiin. Tieteen ja sen edustajien vastuu kaikista sodista – kaksi maailmansotaa mukaan lukien – köyhyydestä, ympäristön saastumisesta, sukupuolten epätasa-arvosta, ydinkatastrofin pelon tasapainosta, ylikansoituksesta, teknologisesta hulluudesta ja muista vastaavista ei ole vähäisempi kuin poliitikkojen ja armeijan komentajien vastuu. Se on varmasti suurempi. Tieteen papisto on antautunut tälle asioiden tilalle.”

”Antiikki, keskiaika ja itsensä kastaminen ’tieteellisten metodien’ puhtaisiin vesiin ei todellisuudessa johda nykyisen sivilisaation katarsikseen. Tämä ei ole liioittelua. Kaikki vertailut osoittavat, että 1900-luku aiheutti enemmän tuhoa, kidutusta, nälkää ja tauteja kuin kaikki aiemmat vuosisadat yhteensä. Tämä todistaa, että jos historiaa ja yhteiskuntaa kohtaan tuntee aitoa vastuuntuntoa, pitää aikakautemme perustavanlaatuisia maailmankatsomuksia ja niiden menetelmiä, tuloksia ja sivutuotteita sekä etenkin niiden käytäntöjä korjata radikaalisti. Jos tätä ei tehdä, vastuussa olevat eivät vapaudu syytöksistä, joiden mukaan heidän aiheuttamansa vahingon määrä ei olisi yhtään sen pienempi kuin minkä tahansa pappi- tai taikurisäädyn aiheuttama.”

”Yritän sanoa, että jokaisen tuhoa ja tuskaa aiheuttavan kehityskulun takana on suunnitelma, jonka on tehnyt moraaliset arvot täysin unohtanut tutkija, joka ei kyseenalaista mitenkään sitä, ketä ja mitä tarkoitusta hän palvelee. Tämän alla piilee suhteellisuudentajun puutteesta kärsivä kieroutunut tulkinta historiasta ja yhteiskunnasta. Seuraavan kritiikin valossa voi olla helpompi ymmärtää, miksi on historiallisesti tärkeää, että yhteiskunnallisen kehityksen jälleenrakennus pohjaa neoliittiseen ja siitä syntyneeseen sumerilaiseen yhteiskuntaan. Siinä missä sivilisaation historia alkaa sumerilaisista, saa sumerilainen sivilisaatio puolestaan ravintonsa maatalouden vallankumouksesta, jonka keskipiste oli Eufratin ja Tigrisin välisen maan hedelmällisessä ympäristössä. Aina vuodesta 10 000 ennen ajanlaskun alkua lähtien tämä maaperä on ravinnut kaikki luomansa sivilisaatiot oman hedelmällisyytensä kustannuksella. Se on sivilisaation synnyttänyt äiti. Sen maasta ja ihmisistä kirjoitettu historia sai alkunsa, ja siellä voidaan ensimmäisenä havaita historian dialektiset periaatteet. En sano tätä isänmaalliset motiivit mielessäni tai koska olisin sentimentaalinen. Teen tämän tyydyttääkseni lyhyesti esittämäni kritiikin tarpeet, mikä on nykyaikana yleisesti hyväksyttyä. Toistan vielä, kuinka välttämätön oikea lähtökohta on sivilisaation analyysin kannalta. Tiedetään hyvin, että voidaksemme kuvailla historiallista tai yhteiskunnallista kokonaisuutta, meidän on ymmärrettävä sen alku oikein. Jos historiaa ja yhteiskuntaa ei analysoida oikein, niitä ei koskaan vapauteta olemasta pysyviä vaaran ja kriisin lähteitä. [...] Yhteiskunnallisten hankkeiden ja ohjelmien perustaminen virheellisille historiallisille näkemyksille ja abstraktille kaavalle on aina tuottanut katkeria tuloksia erilaisissa kansanliikkeissä ja valtion rakenteissa. [...] Sikäli kun perusta on väärin rakennettu eikä tarvittavia säätöjä tehdä siellä missä ne olisivat tarpeen, on seurauksena väistämättä romahdus. Yksikään edellisistä aikakausista ei ole kokenut tämän säännön todenpitävyyttä samoin kuin me olemme nykyaikana.”

”On olemassa monia muita historiaan vaikuttavia lähteitä ja monia erilaisia voimia. Tarkoituksenani on kuitenkin määrittää vaikuttavien virtausten päälähde sekä sen voima tukea ja johtaa muista lähteistä virtaavia pieniä jokia ja järviä, joiden vaikutus ei yksinään ehkä olisi kovin suuri. Ne voidaan muuttaa energiaksi, kun ne kohtaavat toisensa pääkanavissa ja kertyvät patojen taakse. Historialla on myös valtavirran muoto. [...] Historiallisen virtauksen pääjoki ulottui nykypäivään, koska sitä ruokittiin useista jokihaaroista. Se on saattanut juuttua hetkeksi pyörteisiin tai hidastua hetkittäin, mutta lopulta se on kuitenkin kasvanut suuremmaksi ja nopeammaksi. Historioitsijoiden perustehtävä on selvittää, mitkä yhteiskunnat vaikuttivat virtaukseen tietynä aikana ja tietyssä paikassa. [...] Vaikka onkin ehkä tärkeää keskustella siitä, onko kehitys lineaarinen vai spiraalimainen prosessi, se on toissijaista menetelmään nähden. [...] Yhtä lähestymistapani muita johtopäätöksiä on arvostettava suoraan suhteessa sen totuudenmukaisuuteen ja ansioihin. Vaikka historia on laaja kokonaisuus, on jokaisella elementillä siinä oma paikkansa ja arvonsa. Pienimmänkään yhteiskunnan tai tavallisen yksilön arvoa ei voida kieltää. Aivan kuten historia heijastuu yhteiskunnassa ja yhteiskunta heijastuu historiassa, niin myös yhteiskunta ilmenee yksilössä ja yksilö heijastaa itseään yhteiskunnassa. Historiallisen materialismin tärkein päätelmä löytyy juuri tästä kaavasta ilmaisuna dialektisen metodin soveltamisesta historiaan.”

Sivilisaation tämänhetkinen kriisi

”Valtio keskitettynä ja institutionaalisenä toimintamallina on orjuuden ajan keksintö ja väline. Se, että marxilainen sosiologia analysoi sitä pääosin kapitalismin perusteella, johti merkittäviin puutteisiin. Valtion periaatteet ja rakenteet ovat sumeripappien suunnittelemia. Valtiolla ei ole tieteellistä pohjaa. Rärkeimmän luokkariiston välineenä se perustuu mytologiseen ajatteluun, joka on vielä takapajuisempaa kuin uskonnollinen ideologia. Pappien havaintojen mukaan valtio oli muuttumattoman taivaallisen järjestelmän heijastus maan päällä. Niin kuin jumalat hallitsivat taivaan valtakunnassa, valtion tulisi hallita maailmassa. Jumalien vallan, pyhyiden ruumiillistuman, piti heijastua valtionhallinnossa. Ajatus valtion pyhydestä on erittäin vaarallinen näkemys, joka on suojellut itseään sumeripappien mytologisista uskomuksista nykyaikaan asti ja palvelee sitä pitäen yllä riistoa ja vainoa.”

”Itse asiassa voidaan väittää, että koko luokkayhteiskunnan historia on vahvistanut ja jatkanut tätä sumerilaista valtionäkemystä. Jokainen uusi hallitseva luokka paransi työkalua entisestään. Valtio on ehkä historian vanhin työkalu, joka on pysynyt ennallaan. Jopa uskonnotkin ovat käyneet läpi suuria muutoksia, kun taas valtio on pysynyt pyhänä ja sitä suojellaan. Tätä näkemystä ylläpidetään siksi, että se on tärkeä hallitsevalle ja riistäväälle luokalle. Lähestymistapa politiikkaan ja armeijaan on samankaltainen, koska ne ovat suhteessa valtioon. Valtio hallitsee yhteiskunnallista rakennetta ja hyväksikäyttöön perustuvaa järjestelmää, joka perustuu teknologian hyödyntämiseen poliittisin ja sotilaallisin keinoin. Tätä hiotaan jatkuvasti, tarpeen tullen voimakeinoin.”

”Valtio, jonka kapitalismi valtasi, oli täsmälleen sumeripappien luomus. Kaikki riistävät hallitsevat luokat tiedostavat, että niiden täytyy hakeutua valtion suomaan turvaan. Ne myös tietävät, etteivät ne voi elää päivääkään vailla valtiota. Tästä seuraa, että valtiosta tulee palvottava ikoni. Ne eivät kyseenalaista tai analysoi valtiota. Ne saattavat vain pukea sen uusiin vaatteisiin ja liittää siihen uusia toimintoja tai koristeita, jotka sopivat heidän omiin identiteetteihinsä. Tämä on niin valtavan vahva perinne, että jopa Neuvostoliitossa päädyttiin antautumaan vanhaan papistovaltion muotoon, kun vallankumous väitti työväen valtion tulleen luoduksi. Ei ole sattumaa, että neuvostotyyliset valtiot vaikuttivat kaikkein eniten samanlaisilta kuin vanhojen sumerilaisten ja egyptiläisten pappien suunnittelemat. Niiden ulkoisten tapojen ja symbolien poistaminen, jotka valtioon oli liitetty sumerilaisten ajoista asti, oli ainoa muutos, jonka reaalisosialismin vallankumoukselliset tekivät valtioon. Huomattiin kuitenkin, että ajatus pyhästä valtiosta ja siihen keskeisesti liittyvä vaino ja pakkotyö, proletariaatin diktatuurin muodossa, oli itsepetosta, vaikka se vasta myöhään huomattiinkin. Koristeiden repimistä pidettiin valtion itsensä hajoittamisena.”

”Proletariaatin diktatuuri voidaan fraasitasolla liittää työläisiin. Kaikissa diktatuureissa kyse on kuitenkin riistosta, hyväksikäytöstä. Diktatuurin ylläpitäminen, vaikka vain päivän verran, vaatii täten hyväksikäytön välineeksi ryhtymistä. Valtion ja diktatuurin harha oli yksi neuvostososialismin romahtamisen syistä. Sorretut työtätekevät luokat eivät koskaan tarvitse valtiota välineenä, koska tämä väline jatkaa luokkien eroja. Sen olemassaolon syy on luokkayhteiskunta.”

”Pohjaamme klassiseen valtioon kehittäessämme tätä analyysiä. Aiomme osoittaa, että tämä väline ei ole muuttunut, mikä koskee myös Neuvostoliiton kaltaista valtiota. Esitettäessä, että valtio ei ole muuttunut, tarkoitamme sen periaatteita ja toimintoja. Väitteessä ei ole kyse siitä, etteikö historian aikana olisi ollut hyvin erilaisia valtion sääntöjä. Valtion käsitteen ja toimien väärinymmärtäminen liittyy siihen, miksi lukuisten epäitsekkäästi ihmiskunnan riistosta vapaan ja tasa-arvoisen maailman puolesta taistelleiden vallankumouksellisten vilpittömät ponnistelut eivät tuottaneet tulosta läpi historian. Niinpä monet heidän perustamansa järjestelmät tuottivat heille mitä suurimpia ongelmia. Tämä johtuu siitä, etteivät he ymmärtäneet sumeripappien mitä pyhintä luomusta. Se on väline, jolla on kyky jatkuvasti vääristää ja hämmentää yhteiskuntaa tiukimmilla ja tietämättömillä peruskäsityksillä tästä pyhitetystä symbolista, jota on mitä vaikein hallita.”

”Luultavasti 1900-luvun tieteellis-teknologisen vallankumouksen tärkein historiallinen tulos oli luokkajaon aineellisten perusteiden häviäminen. Tätä on pidettävä historian tärkeimpänä tapahtumana. Mikäli sen vaikutuksia yhteiskunnalliseen kehitykseen ei huomioida ja jatketaan niiden teoreettisten luokkasuhteisiin ja ristiriitoihin liittyvien lähestymistapojen ylläpitämistä, jotka 1700- ja 1800-lukujen teknologia muovasi, ollaan väärillä jäljillä. Tieteellis-teknologinen kehitys erottaa feodalismin kapitalismista. Tämä kehitys synnytti poliittiset ja sosiaaliset instituutiot, kuten kansallisvaltion, tasavallan ja maallisuuden. Tämän kehityksen toinen tulos oli luokkataistelun ja kansallisten kamppailujen kiihdyttäminen.”

”1900-luvun toisen suuren tieteellis-teknologisen vallankumouksen yhteiskunnalliset, poliittiset ja sotilaalliset tulokset voidaan nähdä mittavampina ja pysyvämpinä kuin edellisen. Tieteellis-teknologisen vallankumouksen laajuus mahdollistaa tämän. Tulokset ovat vielä syntymässä. Ensimmäinen oli blokkien hajoaminen. Tämän vallankumouksen ensimmäinen tärkeä tulos oli Neuvostoliiton romahtaminen. On yleisesti hyväksytty, että vaikka oli useita muitakin syitä, tämä vallankumous on saattanut olla tärkein. Seuraavaksi tärkein tulos oli, että kansallisvaltio menetti merkityksensä. Rajoilla on jo paljon vähemmän merkitystä kuin ennen. On selvää, että viestintäteknologialla on ollut erityisen vallankumouksellinen rooli tässä prosessissa. Orientoituminen tietoyhteiskuntaan tuotti vauhdin, joka on vertaansa vailla millään muulla ajanjaksolla. Internet on itsessään suuri vallankumouksellinen ilmiö. Teoreettiset analyysit, jotka eivät ota huomioon niitä taloudellisia, poliittisia ja sotilaallisia tuloksia, joita mekaanisen, elektronisen ja ydinteknologian vallankumous on tuottanut, eivät mitenkään voi ymmärtää meidän aikaamme oikein. Ilman oikeanlaista arviota ei myöskään ole mahdollista kehittää oikeaa poliittista ohjelmaa, strategiaa ja taktiikkaa. On selvää, että näistä asioista tarvitaan syvällistä keskustelua, kritiikkiä ja itsekritiikkiä. Tärkein syy kohtaamaamme ideologiseen kriisiin johtuu näiden asioiden heikosta ymmärtämisestä.”

”Jos tieteellis-teknologinen vallankumous pakottaa luokkayhteiskunnan väistämättömään muutokseen, uuden ideologisen identiteetin ja poliittisen ohjelman kehittämisen on suuri merkitys. Historia osoittaa meille, että tällaisina aikoina käydään suuria keskusteluja ja haetaan ratkaisuja.”

”Kapitalismi itsessään yhteiskuntajärjestelmänä hajoaa. Reaalisosialismi ei ole ainoa hajonnut järjestelmä. Fasismien tappio oli itse asiassa kapitalismin tappio. Tappio siirtomaissa on saman asian toinen aspekti; Yhdysvaltojen tappio Vietnamin oli uskolonialismin tappio. Toisessa maailmansodassa voitettiin itse asiassa molempien järjestelmien rakenteet, jotka perustuvat vanhaan tieteseen, teknologiaan ja filosofiaan. Nuo rakenteet perustuivat suurelta osin mekaniikan tieteellis-teknologisiin ja filosofisiin tulkintoihin. Tekninen taso oli tehtaissa sovellettujen meka-

niikan lainalaisuuksien taso. Työläisten ruumiillista työtä tarvittiin paljon. Tieteellinen taso oli pelkästään positivismia ruokkivaa. Aikaisemmin on todettu, että politiikkaa johdettiin vanhojen teorioiden, jopa mytologisten lähestymistapojen avulla. Kun porvarillinen liberalismi päätyi fasismiin ja kiihkonationalismiin, sosialismi päätyi hyvin autoritääriseen ja totalitääriseen valtiouskoon ja yhteiskunnalliseen nationalismiin. Toinen maailmansota ei ollut tavallinen sota. Se merkitsi pyrkimystä palauttaa radikaalisti kapitalistinen sivilisaatio, joka oli joutunut syvimpään kriisiinsä. Pyrkimykset kehittää korporaatioiden valta turvaamaan se selviytyminen, minkä jokainen luokkapohjainen yhteiskuntajärjestelmä tekisi romahduksensa aikana, muistuttavat josain määrin äärimmäistä valtiouskoa. Kolmatta internationaalia, joka perustettiin kukistamaan kapitalistinen järjestelmä vallankumouksella, ei toisaalta voitu pelastaa kaatumasta ideologisiin ongelmiin, vaikkei se kärsinyt tappiota sodassa ja sen sodan jälkeinen menestys oli merkittävää.”

”On kiinnostava huomiota siihen, että molemmat järjestelmät poistuivat kriisistä tasapainossa eivätkä voittoisina. Tämä todistaa, ettei kapitalismi voi enää vahvistaa asemaansa sodalla ja että rajoittamattoman hegemonian aikakausi on ohi. Toinen merkittävä esiin noussut seikka on, että kaksinaisuus oli väärä konsepti eli jakolinjoissa, jotka omaksuttiin kamppailussa sorrettujen luokkien ja kansakuntien sekä kapitalistisen imperialismien välillä, paljastui puutteita ja virheitä. Siksi tuloksena ei ole ’historian loppu’ eikä proletariaatin diktatuuri, vaan vain klassisen luokkaperustaisen sivilisaatiojärjestelmän syvä kriisi kapitalismin viimeisessä vaiheessa. Toinen merkittävä todiste tästä kriisistä oli se, ettei tieteellis-teknologisen vallankumouksen tuloksia tuotu ihmiskunnan palvelukseen sen vaurauden, hyvinvoinnin ja henkisyyskehityksen luomiseksi, jonka ne olisivat voineet tuottaa sodan jälkimainingeissa. Ellei hallitsevaa ideologiaa ja politiikkaa olisi ollut olemassa, tarvittava teknologinen pohja luokkaristiriitojen ja kansallisten ristiriitojen ratkaisemiseksi ilman sotaa ja hyvinvoinnin luomiseksi olisi ollut jo olemassa.”

”Finanssikapitalismin suosima voittomekanismi on kansainvälinen pörssi. Tuoton luominen pörssissä, johon kapitalismi luottaa, tarkoittaa suurien rahamäärien ansaitsemista ilman työntekeä – ikään kuin järjestelmä asettuisi uhkapelipöydän ääreen. Mikään muu mekanismi ei paljasta yhtä selvästi kuinka merkityksetön ja tarpeeton järjestelmästä on tullut. Tämä tilanne eli omistussuhteiden rappeutuminen, tuotannon määräävien suhteiden tila, johtaa haitallisiin vaikutuksiin koko yhteiskunnassa kasinomentaaliteetin myrkyttäessä sen. Se myös itse asiassa viivästyttää uuden järjestelmän syntyä. Totuttamalla yhteiskunta halpojen voittojen jahtaamiseen pörssin, joukkovelkakirjojen, ulkomaan valuutan ynnä muun avulla yhteiskunnallinen moraalitapaus rappeutuu ja muuttuu konservatiivisemmaksi. Yhteiskunta kääntyy luovaa ja uudistavaa kehitystä vastaan. Tämä ei ole paikallinen ilmiö, vaan yleisesti havaittua kehitystä. Jos olemassa oleva pääoma ja teknologiset perustat käytettäisiin investointeihin sosiaalisten tarpeiden, ympäristön, terveyden, koulutuksen ja työpaikkojen luomisen aloilla, tämä johtaisi luokkaerojen minimoimiseen ja kaikenlaisten ristiriitojen ratkaisemiseen, joita voi ilmaantua helposti ja ilman väkivaltaa.”

”Tärkein havainto on, että aivan kuten luokkayhteiskuntiin perustuva sivilisaatiojärjestelmä syntyi teknologian seurauksena, myös sen poistaminen tulee johtumaan teknologian kehityksestä uudelle tasolle. Samoin kuin teknologia kutsui vahvasti luomaan orjuuteen perustuvan sivilisaation, siitä tulee nyt sama voimakas kutsu nähdä luokkayhteiskunnan merkityksettömyys. Ei ole tarpeen mennä syvemmälle teoreettiseen analyysiin, että kuka tahansa tavanomaisen tietotason omaava tavallinen ihminen voi helposti tunnistaa meidän kaikkien elävän tätä todellisuutta.”

”Toinen tärkeä asia on tutkia esille nostettavan vaihtoehdon pääominaisuuksia.

On selvää, ettei verisiä vallankumouksia enää tarvita; toisin sanoen teknologiset perusteet ovat tehneet tämän menetelmän tarpeettomaksi. On selvää, että itsepuolustusta lukuun ottamatta vä-

kivaltaiset menetelmät ovat menettäneet merkityksensä nykyoloissa, joissa tieto- ja viestintäteknikan ansiosta jopa vuoristopaimen voi kommunikoida kaikkiin maailman kolkkiin matkapuhelimella ja kaikki rajoitukset ovat menettäneet merkityksensä. Esimerkit eri puolilta maailmaa osoittavat selvästi, etteivät ankarimmatkaan valtion säännöt voi enää voittaa teknologian valtaa. Teknologia ei pelkästään tuota rajattomia mahdollisuuksia tuotannon kasvattamiseen. Se tarjoaa myös valtavat mahdollisuudet tietoisuuden varustamiseen ja nousemiseen sellaiselle järjestäytyneisyyden tasolle, joka mahdollistaa poliittisten esteiden poistamisen. Näin katsottuna luokkayhteiskunta muuttuu turhaksi ja tarpeettomaksi.”

”1800-luvulla ja 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla, kuten kaikissa muissakin historian vaiheissa, salaiset järjestöt, kapinat ja pitkät sodat olivat väistämättömiä menetelmiä. Niiden käyttö kuitenkin päättyi radikaaleihin tieteellis-teknologisiin vallankumouksiin, jotka tapahtuivat ensi kertaa historiassa 1900-luvun toisella puoliskolla. Jotkut kirjoittajat nimeävät kolme perustavan tärkeää historian ajanjaksoa. Niistä ensimmäisenä pidetään maatalouden vallankumousta ja kyläyhteiskuntien syntyä. Tämä jakso alkoi noin 10 000 eaa. ja jatkui vuoteen 3 000 eaa. eli kaupunkivaltion syntyyn saakka. Toista ajanjaksoa pidettiin kaupunkiyhteiskunnan ajanjaksona, jolloin kaupunkien käsityöt, tuotanto ja teollisuus ilmestyivät. Tämä kausi kattoi vuodet 3 000 eaa. – 1950 jaa. Kehityskulut, jotka johtivat suurimpaan tieteellis-teknologiseen vallankumoukseen 1950-luvun jälkeen, määrittelevät uuden historiallisen ajanjakson. Vaikka tässä jaottelussa saattaa olla pahoja puutteita, koska teknologian tuotannon ja yhteiskunnan suhteen perustavanlaatuiset syyt korostuvat siinä, näkökulma kannattaa huomioida.”

”Neuvostojärjestelmän romahtaminen osoitti selvästi, ettei ydinterroriin luottaneiden blokkien välinen tasapaino voinut olla pysyvä. Ei ollut realistista pitää tätä vastakkaisen blokin voitonä. Romahdus todisti vain, että ajaminen umpikujaan ei ole ratkaisu ja että kriisillä on radikaali luonne. Se paljasti, että toisen maailmansodan seurauksena kehitetyt ratkaisut olivat konkurssissa ja toimimattomia. Euroopan pienen armeijan kokeilu ja Yhdysvaltojen kokeet ohjuskilpilyjärjestelmällä todistavat, että tavoitteena on pikemminkin suojella joitain väliaikaisia etuja ja päästä pälkähästä radikaalimman ratkaisun sijaan.”

”Historian siirtymäkaudesta on tullut väistämätön. Tämä on tosiasia, jonka nämä lyhyet havainnot ovat tuoneet esiin. Tämä väistämättömyys johtuu yhtäältä vanhan sivilisaatiojärjestelmän jäännöksistä ja niiden voimakkaista vaikutuksista sekä toisaalta ihmiskunnan kyvyttömyydestä määritellä uusi lähtökohta. Siirtymäkausia on ollut historiassa usein. Itse asiassa joissain järjestelmissä tällaiset ajanjaksot ilmenivät imperiumien muodossa. On olemassa joitakin silmiinpistäviä esimerkkejä siirtymäkaudesta ensimmäisten orjasivilisaatioiden institutionaalisten muotojen ja niiden myöhempien huippu- ja tuhoutumiskausien välillä.”

”Sumerin ja Egyptin valtakuntien perustamiskauden ja kreikkalais-roomalaisten valtakuntien huippukausien välissä heettiläiset, Mitannin hurrilaiset, foinikialaiset ja fryygalaiset toimivat taloudellisten, yhteiskunnallisten, poliittisten, mytologisten teknologisten ja tieteellisten saavutusten kantajina siirtymäkaudella kaikilla elämän alueilla. Heistä tuli sivilisaation suurten saavutusten välittäjiä paikallisille alueilleen idästä länteen. Erityisesti tässä kontekstissa he kantoivat siirtymäkauden merkkejä.”

”Toinen merkittävämpi esimerkki on Bysantin ja Persian sassanidi-imperiumien rooli siirtymävaiheena orjayhteiskunnasta feodaaliyhteiskuntaan. Molemmista tuli linkki primitiivisen ajan ja keskiajan välille, siirryttäessä orjuudesta feodalismiin. Vielä yksi esimerkki on Länsi-Euroopan monarkioiden rooli siltana feodalismien ja kapitalismin välillä. Monarkioista tuli välivaihe – siirtymävaihe feodalismien ja kapitalismin välille. Vaikka Venäjän tsaarivalta ja Ottomaanien valtakun-

ta erosivat toisistaan monessa suhteessa, ne olivat myös esimerkkejä samanlaisesta muutoksesta. Tällaisista erilaisista siirtymäkausista ja niiden vakiintuneista ilmaisuista tulee siltoja vanhojen ja vastasyntyneiden sivilisaatioiden välille, ja niitä koristavat molempien sivilisaatioiden elementit. Itse asiassa eräs tieteellisen filosofian vaatimuksista on tunnustaa, että vanhat ja uudet elementit elävät väistämättä väliaikaisesti rinnakkain. Kaikki luonnossa tapahtuva kehitys kulkee tällaisen väliaikaisten rinnakkaiselon vaiheiden läpi. Koska yhteiskunta on luonnon jatke, kehityksen dialektiikka on väistämättä sovellettavissa yhteiskuntaan.”

”Siirtymäkautta vanhan sivilisaatiojärjestelmän syvän ja pysyvän kriisin ja uuden alun syntymisen välillä voidaan kutsua osuvasti demokraattisen sivilisaation aikakaudeksi. Demokraattisten järjestelmien hallinto kompromissina 1900-luvun lopussa ei ollut sattumanvarainen valinta, vaan seuraus aineellisista olosuhteista. Tuohon pisteeseen tultiin suurelta osin siksi, että kapitalismin fasistinen vaihtoehto ja reaaliosialismin totalitarismi romahtivat. Sitä, että kapitalismi valitsi fasismiin, ei voida pelkistää hitleriläiseksi fasismiin muodoksi. Se oli prosessi, joka syntyi kapitalismin täysin reaktiivisesta luonteesta verisenä hallintojärjestelmänä ja finanssipääoman hegemoniasta. Tiedetään, ettei tällaista kehitystä tapahtunut vain kapitalismin keskuksissa, vaan myös syrjäisillä alueilla ja reunamaissa. Fasismi, josta tuli historian raain järjestelmä, seurasi mahdollisen romahduksen pelosta, nationalismin yltyöisänmaallisista piirteistä ja sosialismin kasvaneesta potentiaalista järjestelmänä. Sen epäonnistuminen johtuu kuitenkin vapauksien tasosta, jonka ihmiskunta oli yleensä ottaen saavuttanut, ja tieteellis-teknologisen vallankumouksen saavutuksista. Tämä pakotti kapitalismin uuteen vaihtoehtoon. Koska fasismiin täysi voitto ei ollut enää mahdollinen eikä myöskään sen romahtaminen ollut vaihtoehto, pitkäaikainen kompromissi oli väistämätön. Demokratiaksi kutsuttu kompromissijärjestelmä ei ollut kovin vieras.”

”Erityisesti teknologisen vallankumouksen suurten saavutusten vuoksi demokratian kyky hallintojärjestelmänä todistaa, ettei se vain mukautunut kehitykseen. Se myös rohkaisi sitä – rohkaisi kapitalismia kohti demokratiaa, ja tämä luottamus kasvoi. Alun perin rajoitetuista käytänteistä huolimatta 1900-luvun loppua kohti demokratiaa pidettiin elämänmuotona ja hallintojärjestelmänä, joka oli sopivin universaali järjestelmä, ja se pääsi vallalle.”

”Modernissa demokraattisessa prosessissa kapitalistinen järjestelmä ei kadonnut, mutta sen aiemmin rajoittamaton hegemonia jäi taakse. Sen hegemonia, riisto ja elämäntapa rajautui korkeammalle tasolle. Nykyaikaiset demokraattiset kriteerit ovat itsessään ilmentymiä kapitalismin rajoitteista ja pidäkkeistä: kapitalismi on pakotettu jakamaan työläisten ja kansan kanssa sille aiemmin yksinoikeudella kuulunut riistämisen ja hallinnan valta.”

”Näin ollen eri näkökulmasta katsottuna moderni demokratia tarkoittaa riiston prosessien ja instituutioiden uudelleenorganisointia ja hallinnointia sekä koko kapitalistisen sivilisaatiojärjestelmän poliittista hallitsemista. Tämä uudelleenjärjestely mahdollistaisi työläisten ja eri kansanryhmien osallistumisen sekä vaikuttamisen prosesseihin ja instituutioihin. Tässä järjestelmässä kapitalismi ei voi yksipuolisesti sanella riistoa ja poliittista valtaa kuten se teki aikaisemmin eivätkä työntekijät ja kansanryhmät voi kaataa kapitalistista järjestelmää kokonaan, voimakeinoin, jotta he voisivat perustaa oman järjestelmänsä vallankumouksella. Sen sijaan, että kapitalismin olisi valittava voitto tai tappio verisissä yhteenotoissa, sen on valittava kehitysprosessi, jossa se saattaa voittaa. Sen on kuitenkin osallistuttava uudelleenjakoon siinä määrin kuin järjestelmän pystyessä pitäminen vaatii. Tässä tilanteessa toimivia vaihtoehtoja eivät ole sen paremmin paluu vanhaan klassiseen kapitalismiin kuin kapitalismin tuhoaminen vallankumouksilla.”

Kriisin inhimillinen ulottuvuus

”[Tuotannontekijöiden] teknologinen kehitys on harpannut kauas sosiaalipoliittisista ja ideologisista rakenteista. [...] Vaikka ristiriita enimmäkseen kehitti yhteiskunnan sisäistä rakennetta ja keskittyi [tuotetun vaurauden] oikeudenmukaisen jaon viitekehukseen klassisen kapitalismin ajalla, uudella aikakaudella ristiriita on muuttunut luonnon, ympäristön ja yhteiskunnallisen hallintokokonaisuuden väliseksi. Kansallisilla ja kansainvälisillä hallitsevilla voimilla oli keskeinen rooli tämän ristiriidan kasvussa, koska ne eivät käyttäneet, eivätkä voineetkaan käyttää, teknologian kehitystä yhteiskuntien parempaan uudelleenjärjestelyyn ja ympäristön parhaaksi omien, perheidensä tai ryhmiensä intressien takia. Yhteiskunnalliset ja poliittiset voimat, jotka hallitsevat kansallisvaltioita, sekä kömpelöt ja toimimattomat ylikansalliset instituutiot on nimenomaan nimettävä voimiksi, jotka uhkaavat ajanjaksoamme. Valtaan voi yhä nousta hallintoja, jotka uskovat vastauksen piilevän ydintasapainossa tai ohjuspuolustusjärjestelmissä, ja alueellisia ongelmia lietsotaan kilpavarustelun ylläpitämiseksi. Ympäristövahinkoja aiheuttavia teknologioita siedetään hiljaa. Kulkutautien leviämisen vastaiseen taisteluun ei ole osoitettu riittäviä resursseja teknologian kehittämiseen verrattuna kuten ei myöskään riittämättömään koulutukseen ja väestönkasvun demokraattiseen rajoittamiseen, vaikka olemassaoleva teknologia tekisi näistä tehtävistä helppoja. Tietenkin vanhat tuotantomuodot ja poliittiset rakenteet ovat pohjimmiltaan vastuussa tilanteesta.”

”Kuten kriisin ja romahduksen aikoina aina kohdataan ahrasrajaisia oligarkioita ja tyrannioita, myös nykyään on runsain määrin demokratioiksi naamioituneita oligarkioita ja diktatorisia hallintojärjestelmiä. Demokraattiset kriteerit ovat tosiaan määrääviä, mutta samaan aikaan on olemassa autoritaarisia oligarkkisia järjestelmiä, jotka ovat ristiriidassa tämän kanssa. Ne ovat yhtä aikaa olemassa toisistaan riippuvaisina. Kourallinen pörssikeinottelijoita, joilla on hyvin vähän tekemistä tuotannon kanssa, peukaloi taloudellista rakennetta saadakseen ansiotonta tuottoa. Samaa aikaan pienet intressiryhmät voivat nostaa valtaan millaisen oligarkian tahansa manipuloimalla mediaa.”

”On selvää, että koko ihmiskunnan ja oligarkkisten hallitusten omistajien, jotka kehittävät välillään yhä läheisempiä ja tiiviimpiä suhteita, välillä on valtava vastakkainasettelu. On kiistatonta, että tämän tilanteen mahdolliset vaarat ovat valtavan suuria. Niitä ovat nälän, sairauksien ja alueellisten sotien aiheuttamien kuolemien lisäksi myös nopea ympäristön ja ilmaston tuhoaminen siinä laajuudessa, että se uhkaa tehdä maapallosta asumiskelvottoman, ja sokerina pohjalla villinä rehottava individualismi. Siispä olemme etenemässä pelottavan väestönkasvun kontekstissa kohti aitoa Harmageddonia.”

”Vaikka kuinka usein aikaamme kutsuttaisiin informaation ja kommunikaation aikakaudeksi, kaikissa ala- ja ylärakenteiden instituutioissa on yhä vallalla lainalaisuuksia ja suhteita, jotka ovat peräisin myyttiseltä orjuuden ajalta. Kapitalistisen sivilisaation analyysimme lopussa näemme, että yhteiskunnalliset traditiot, joiden keskiössä valtion instituutiot ovat, eivät ole muuttuneet viimeisten 5 000 vuoden aikana, vaan ne ovat jatkuvasti vahvistuneet. Tämä institutionalisoituminen on olennaisesti ristiriidassa tieteen kanssa. Kun tiedettä toteutetaan, sitä estetään jatkuvasti tulemasta yhteiskuntajärjestelmän määrääväksi periaatteeksi. Tästä syystä keskeinen ristiriita on toisaalta valtion ja tieteen välinen. Valtio on hävinnyt mytologialle, uskonnolle ja idealistiselle filosofialle, mutta jatkaa olemassaoloaan sortokoneistona. Tiede voisi uudistaa yhteiskuntaa tieteellisten periaatteiden pohjalta.”

”Tieteen aikakausi, johon nykyään niin usein viitataan, ei ole luonut vastaavaa yhteiskuntarakennetta. Vaikka tiede itsessään kehittyy jatkuvasti, tieteen etiikkaa ei ole määritelty edes periaatteellisella tasolla. Siksi ei ole mahdotonta, etteikö hallitsematon tiede saattaisi nostaa esiin järjestelmiä, jotka ovat vaarallisempia kuin myyttisten jumalien tai monoteististen uskontojen maallisten representaatioiden pohjalle luodut.”

”Aivan kuten sumeripapit kerran päättivät, että jumalallinen taivaallinen järjestys vaati orjien elävältä hautaamista menehtyneiden kuninkaittensa kanssa, oman edun tavoittelun paljas logiikkakaan ei tunnista mitään arvoja, joista ei voisi tulla himon kohteita ja vain oman edun hyödyntämistä. Yleinen rappio ja vulgarismi, jotka ovat tavallisia järjestelmien kriisiaikoina, saavuttavat ääripäänsä kapitalismissa. Upea yksilöllisyyden aika on näemmä muuttunut ajaksi, jossa vaitonvarainen, petollinen ja suurisuuntainen varkaus tunnustetaan virallisesti ja moraalittoman individualismin etuja suojellaan mitä edistyneimmillä turvatoimilla.”

Reaalisosialismin kritiikki

Keskustelu paikallisista ratkaisuista globaalina vaihtoehtona kapitalistiselle sivilisaatiolle tulee sitä tärkeämmäksi, mitä syvemmäksi yleinen sivilisaation kriisi käy. Öcalan torjuu Fukuyaman lausunnon ”historian lopusta” kuin myös Huntingdonin ajatuksen ”sivilisaatioiden yhteentörmäyksestä”. Reaalisosialismi epäonnistuminen käytännössä sai kuitenkin Öcalanin epäilemään sen potentiaalia kehittyä vaihtoehdoksi kapitalistiselle järjestelmälle. PKK teki reaalisosialismin kritiikkiään, joka oli intensiivisten väittelyiden ja rikkaiden kokemusten tulosta, tunnetuksi vuosia. Kurdiliike on sittemmin muotoillut ideologisen ja ohjelmallisen vastineensa. Öcalan osoittaa ensinnäkin, että tieteellisen sosialismin perustajien aikalaistietämys ei mahdollistanut yhteiskunnan aikaisempien muotojen analyysiä. Erityisen tietämättömiä oltiin idän suhteen. ”Sumerilaisista ei ollut tiedonmurustakaan. Klassista antiikkiakaan ei ymmärretty kunnolla. Ei ollut olemassa minkäänlaista arkeologista opiskelua tai yhtään teoreettista arviointia neoliittisesta yhteiskunnasta. Tarkoin analysoitu kapitalistinen yhteiskunta oli vasta saavuttamassa kypsyytensä. Vain sen tuotantotapa oli päätenyt laajasti analysoitavaksi. Rajattu, taloudellisia näkökohtia käsittelevä analyysi, joka sulki sivilisaation historian analysoinnin ulos, oli uraauurtava. Yhtä vähän on tulkittu aakkosia. On selvää, että niin rajoitetun pohjatiedon varaan jättäytyminen tekee mahdottomaksi valaista yhteiskuntaa kokonaisuutena. Puhumattakaan ohjelman ja vallankumoukselliselle siirtymävaiheelle perustuvien toimintojen suunnittelusta. Myöhemmät tapahtumat osoittivat, että osa epäonnistumiseen johtaneista virheistä johtui näistä puutteista.”

Toisekseen Öcalan esittää, että ”reaalisosialismin vallankumoukselliset” olivat yhä taipuvaisia uskomaan valtioon pyhänä instituutiona. Tällä uskolla on juurensa sumerien aikakaudella, jolloin valtio-käsite sai alkunsa. Tämän perinteen kaiut ovat tulleet esille työläisvaltion perustamisyhtymyksissä. ”Oli kuitenkin havaittavissa, että proletariaatti petti itseään esittämällä ajatuksen pyhästä valtiosta, sen taustalla olevasta vainosta ja pakkotyöstä, vaikka tämä tapahtuikin myöhemmin. [...] Tämä valtioon ja diktatuuriin liittyvä harhaluulo oli yksi neuvostososialismin romahtamiseen johtaneista syistä.”

Kansalliset vapautusliikkeet, ”jotka reaalisosialismin keskeltä katsottiin ulkopoliittikan kohteiksi” johtivat useimmissa tapauksissa ”laadullisesti alempiin ja rappeutuneempiin” valtioihin – jopa verrattuna ”klassisen siirtomaahallinnon järjestelmiin”. Ne olivat yrittäneet toteuttaa ”käytetyn kopion klassisesta kapitalismista ja reaalisosialismista” vieraantuneena sosiaalisesta voimasta ja historiatietoisuudesta. Näin ollen demokraattinen yhteiskunta ja kansalaisjärjestöt olivat toimimattomia reaalisosialismin alaisuudessa, vaikkakin ”sosialismi on teoreettinen visio, joka voi realisoitua vasta perinpohjaisen demokratisoinnin seurauksena”.

Kolmanneksi Öcalan pitää yksittäiseen ihmiseen käytettävää työtä sosialistisen yhteiskunnan edellytyksenä. Vapautetusta yhteiskunnasta ei voida puhua ennen kuin jokaiselle ihmisyksilölle on annettu mahdollisuus päästä eroon siitä ajattelutavasta, joka häneen istutettiin feodalismista ja kapitalismin määräämien sosiaalisten suhteiden aikana. ”Kapitalismin synnyttämän individualismin kehitys on huomattava. Tämä asia ansaitsee tulla analysoitavaksi positiivisesta ja negatiivisesta näkökulmasta käsin. Reaalisosialismin yritykset sivuuttaa individualismi kapitalismin

negatiivisena sivuvaikutuksena johtivat siihen, että se alkoi jäädä jälkeen yksilön oikeuksien kunnioittamisessa laajemminkin. Sosialismin olisi pitänyt toimia päinvastaisella tavalla ja käsitellä asiaa paljon kapitalismia intensiivisemmällä tavalla. [...] Minkä tahansa hallinnon todellista arvoa voi luonnehtia parhaiten tarkastelemalla, miten se tuo esille ihmisyksilön ominaisuuksia.” Kuten Öcalan toistuvasti korostaa kirjassaan, hän pyrkii ensin sytyttämään ”mielen vallankumouksen”. Hän viittaa tähän puhumalla Lähi-idän yhteiskunnista. Hän katsoo, että ne kykenevät vapautteen vasta, kun ne lakkaavat kumartelemasta auktoriteetteja ja dogmeja. Tämä on jälkiseurauksia keskiaikaisten islamilaisten imperiumien teokraattisesta absolutismista ja sitä vuosituhansia edeltäneestä sosiaalisesta säätelystä materiaalisella ja hengellisellä vallalla.

Viimeisessä analyysissä vaaditaan sellaisen yksilöllisyyden muodostamista, jossa ollaan vapaita ikivanhoista rasittavista sosiaalista rajoitteista ja moraalikoodeista, jotka ovat olleet painolastina näihin päiviin asti. Joku voisi sanoa, että tällä näkemyksellä on selviä yhtäläisyyksiä Foucaultin valtakäsitykseen. Foucaultin valtakäsityksen mukaan vallan analyysissä tulisi keskittyä vähemmän valtion suvereniteettiin abstraktina rakennelmana ja enemmän vallan verkostoihin, jotka kulkevat kehojen, seksuaalisuuden, perheiden, käyttäytymismuotojen, tiedon, tekniikoiden ja monien muiden asioiden kautta. Valtio ”supervalta” ainoastaan koordinoi niitä. Nimettömän kurdinaisen Turkissa painettu artikkeli käsittelee Öcalanin kirjoituksia naisten vapauttamisesta. Siinä itse asiassa esitetään, että vaikka valtiot saattavatkin näyttäytyä hallitsevan luokan ja pakkotajien sorto- ja keinottelukoneistona, niin ”järjestelmä, joka alun alkujaan mahdollistaa mahdollisen sorron ja hyväksikäytön, perustuu pohjimmiltaan sukupuolten välisiin suhteisiin. Näissä sukupuolisuhteissa se löytää ensisijaisen ilmentymänsä.” Tästä johtuen olisi mahdotonta ”tuhota tai murtaa sen yläpuolelle pystytetty päällysrakenne” niin kauan kuin kiistattomasti hyväksymme ja toisinnamme ”sitä organisatorista ydintä, jonka kautta tämä järjestys muodostuu.”

Voiko sosialismista tulla vaihtoehtoinen sivilisaation muoto?

”Sosialistinen ideologia ja järjestelmä, jonka se synnytti vastustamaan kapitalistista järjestelmää, epäonnistui tavoitteessaan tulla erilaiseksi sivilisaatioksi. Oli kyse sitten ideologisesta identiteetistä, sen ennenaikaisesta syntymästä tai virheistä, se epäonnistui muodostamaan työläisten ja kansojen vapauden ja tasa-arvon kaipuun poikkeavaksi sivilisaatiokehitykseksi. Väitteistä huolimatta se ei lopulta päässyt ulos valtiokapitalismista. Tätä suuntausta muistuttavia lukuisia muita ideologisia suuntauksia ja yhteiskunnallisia liikkeitä on noussut esiin historian aikana. Huolimatta siitä, että esimerkiksi Abraham ja Mooseksen kaltaisten profeettojen lähtökohdat ovat uskonnollisissa heimoyhteisöissä, he edustivat heimososialismia sen alkumuodossa. Antiikin ajan Lähi-idässä Assyrian hegemonian alaisuudessa nämä kuormitetut, korvatut ja terrorisoidut yhteiskunnat selviytyivät vain pitämällä yllä uskonnolliseen mystiikkaan perustuvaa järjestystä. Lisäksi nämä Sumerin ja Egyptin pappishallinnot olivat ensimmäisiä uskonnollisia esimerkkejä valtiososialismista. Niiden tie sivilisaatiota kohti kulki jota kuinkin neuvostohallintoa muistuttavan valtionalouden kautta. Tätä aikaisempi neoliittinen yhteiskunta vaikutti kommunaaliseen yhteisönä, joka oli keskittynyt äitihahmon ympärille. Tämä sosiaalinen hallintomalli, jota voidaan kuvata primitiiviseksi sosialismiksi, ei tuntenut valtiohallintoa. Se oli olemassa tuhansia vuosia. Ihmisyys käynnistyi kyseisestä hallintomallista. Ajatuksessa on kuultavissa kaikuja paratiisista, joka toistuvasti vaali ihmisen unelmaa tasa-arvosta ja vapaudesta. Jeesus Kristus ja ensimmäisten vuosisatojen kristillinen liike kokonaisuudessaan tarjosi loistavimman

esimerkin uskonnollisesta sosialismista sekä pituudessa että kestävyudessa. Tämän aikakauden kouluttajat edustivat persoonillaan teoriaa ja käytäntöä siinä määrin, että vain harvat vetivät sille vertoja.”

”Myös islam on lähtökohdiltaan johtavia esimerkkejä yhteisöllisestä muodosta. Sen jäsenten keskuudessa vaikuttanut tasa-arvo ja kunnioitus otti muotonsa pyhästä perheestä. Uskonnollinen yhteisö (ummah) on puhtaimmissa muodoissaan tietynlaista feodaalista sosialismia. Kun kristinusko ja islam olivat molemmat saavuttaneet valtiollisen tason, yksittäisten ihmisten ja dynastioiden merkitys kasvoi uskonnollisen yhteisön etäännyessä kommunistisesta sosialismista. Yksityisomaisuuden lisääntynyt merkitys tarkoitti rappiota yhteisön alun sosialistiselle luonteelle, josta lopulta tuli pelkkä pinnallinen ideologinen kuori. Suuri joukko lahkoja ja uskonnollisia yhteisöjä piti kiinni puhtaudestaan ja kollektiivisesta elämästään pitkän aikaa reaktiona yksityistämisen aatteeseen. Useat näennäisesti uskonnolliset Lähi-idän liikkeet rakentuivat sorrettujen kollektiiviselle järjestäytymiselle, joka vastusti riistäviä ja dominoivia hallintoja. Niiden teknologisen perustan heikkous esti liikkeitä tulemasta todellisiksi vaihtoehtoisiksi hallintomuodoiksi, jotka olisivat perustuneet tasa-arvoon ja vapauteen. Jotkut näistä yhteisöistä olivat olemassa satojen vuosien ajan, ja jotkut niistä jopa nousivat poliittisiksi auktoriteeteiksi. Niiden teknologinen tietämättömyys kuitenkin esti niitä tarjoamasta sivilisaation mallia. Niiden perusideologinen identiteetti pohjautui lisäksi luokkayhteiskuntamalliin. Tämän seurauksena ne ilmensivät tasa-arvo- ja vapaushaluaan vain unelmissaan, minkä pohjalta ne suuntasivat itsensä pyhään ja inhimilliseen rakkauteen, vaalivat unelmaa taivaasta sekä pitivät veljeyden tunteita elossa ja muuttivat ne vahvaksi morali- ja kirjoitusperinteeksi.”

”Jopa kapitalismin syntyessä Moren Utopia ja Campanellan Aurinkokaupunki edustivat unelmaa ihanteellisesta sosialismista. Lukemattomat yksilöt ja yhteisöt taistelivat urhoollisesti uskonnollista dogmatismia vastaan vapauden nimessä. Tämä synnytti kapitalismin. Taistellessaan heillä ei ollut epäilystäkään siitä, että he taistelivat vapauden, veljeyden ja tasa-arvon puolesta eivätkä alistaakseen ihmisiä individualististen intohimojensa palvelijoiksi. Ranskan porvariston vallankumouksellinen perustunnus oli ’vapaus, veljeys ja tasa-arvo’. Tieteellisen sosialismin perustajat Karl Marx ja Friedrich Engels julistivat epäroimättä perustaneensa järjestelmänsä ottamalla oppia saksalaisen filosofian liikkeistä, ranskalaisesta sosialismista ja Englannin työväenliikkeestä. Jopa tämä lyhyt kerronta osoittaa, että työväestö ja sorretut kansat ovat aina taistelleet veljeyden ja ideologiaan perustuvan, tasa-arvon ja vapauden sisältävän yhteisöllisen elämän puolesta. Ihanteet, joiden puolesta he ovat kärsineet ja ovat urhoollisesti taistelleet neoliittisen ajan primitiivisistä kommunaalisista hallinnoista tieteellisen sosialismin vaiheeseen asti. Jos he eivät kyenneet perustamaan ansaitsemiaan hallintomuotoja, syy ei ollut vakaumuksen puute tai riittämätön taistelutahto. Syynä oli sellaisen teknologian puute, jolla pyhä tavoite olisi tehty saavutettavaksi. Heidän teknologinen jälkeenjääneisyytensä tuomitsi heidät luokkayhteiskunnan sivilisaatioon.”

”Kommunistisen manifestin ohjaama työväenliike oli tämän historiaketjun viimeisin linkki vapauteen ja tasa-arvoon. Manifestin kirjoittajat olivat tietoisia heidän liikettään edeltäneiden liikkeiden utopistisesta luonteesta. Siksi he pyrkivät uutterasti tieteellisyyteen. Heidän tieteellisyytensä oli kuitenkin rajoittunut heidän aikakauteensa. Kapitalismi oli vasta pääsemässä kehityneimpään vaiheeseensa ja oli juuri alkanut kohdata kriisiä. Sillä oli suunnaton itsevarmuus. Se väitti, että historia alkoi kapitalismista ja että se oli ikuisena kohtalona. Se ei kyennyt vielä astumaan kiinteästi maan kamaralle sosialismin tieteellisyydestä huolimatta. Työväenliike oli lapsenkengissä. Siirtomaissa ei ollut merkkiäkään vapautusliikkeestä. Tästä huolimatta he eivät ol-

leet haluttomia julistamaan ideologista ja käytännöllistä luokkakantaa, ja ensimmäinen ja toinen internationaali perustettiin 1800-luvun toisen puoliskon aikana. Kunnioitusta ansaitseva seikka heidän kannassaan oli heidän hellittämätön taistelu ja puolustustyö työväen oikeuksien puolesta. Sinä aikana ei oltaisi voitu keskustella siitä, oliko strategia sopiva vai ei. Kapinassaan hirveää Rooman hallintoa vastaan Jeesus ei ollut sellaisessa asemassa, että hän olisi voinut miettiä strategiaa ja taktiikoita. Hänellä ei myöskään ollut muita aseita kuin vahva uskonsa Luojaan. Hän ei kuitenkaan epäröinyt vähääkään käydessään eteenpäin askeleita, joiden oli tarkoitus mahdollistaa ihmisyyden pääsy loputtomaan vapauteen. Tästä askeleesta tuli historiallisesti merkittävä. Näiden askeleiden luonteen kohdalla tunnustettiin aina niiden pyhyys. Sosialismin perustaneiden sankareiden liikkeet ja niiden alun sosiaalinen perusta ansaitsee myös sellaisen pyhyiden. Poliittiset menestykset tai katkerat tappiot olivat toissijaisia verrattaessa niitä kamppailujen oleukseen.”

”Pariisin kommuunin epäonnistuminen ja toisen internationaalin romahdus eivät estäneet tieteellistä sosialismia omaksumasta pyrkimyksiään enemmänkin. Leninistisessä vaiheessa se saavutti suuren poliittisen voiman ja valtiovallan. Kolmasosa maailmasta julisti, että proletariaatti ja sorretut kansat olivat siirtyneet sosialistisen sivilisaation aikaan. Ensimmäistä kertaa historiassa tasa-arvoiset tasavallat ja sorrettujen vapaus näyttivät todella voimansa seisoen omilla jaloillaan pitkän aikaa. Nämä tasavallat kuitenkin romahtivat ja menettivät historiallisen merkityksensä ennen 1990-lukua – kestävästi edes sataa vuotta. Samalla, kun porvarilliset tieteilijät julistivat tämän kehityksen sosialismin vararikoksi, marxilaiset puhuivat puolestaan petoksesta. Ne, jotka hurskaasti uskoivat sosialismiin, näkivät tämän romahduksen pyhän unelmansa romahduksena. Selväjärkisemmät ja aidosti tieteelliset lähestymistavat pitivät molempia näkökulmia – sekä teorioita pettymyksestä että petoksesta – liian helppoina, subjektiivista näkökulmaa edustavina vastauksina kysymyksiin. Mitä ikinä olikaan tapahtunut, oli odotettavissa. Unelmat ja toiveet olivat romahtaneet, koska ne eivät vastanneet odotuksiin. Tiede ei silti ollut tästä pettynyt tai iloinen, vaan sen metodi on aina ollut kyseenalaistaa totuuden olinpaikka ja löytää tie menestykseen.”

”Neuvostoesimerkkiä ei ole analysoitu riittävän syvästi, eikä romahduksen kaikki seuraukset ole vielä edes ilmeisiä. Monet asiat ovat vielä pimeyden peitossa ja odottavat uutta aikakautta. Tästä huolimatta jo ilmeiset tekijät osoittavat filosofian ja sen toimeenpanon epäonnistumisen. Kysymys siitä, oliko käytäntö sosialistinen vai nationalistinen, vapauteen vai totalitarismiin perustuva, on vasta alkua. Nämä kysymykset eivät vähättele niiden lukemattomien miljoonien työläisten ja sankareiden, jotka pitivät kiinni tieteellisen sosialismin uskostaan, taistelun historiallista tärkeyttä. Tässä ei ehdoteta, että taistelut olisivat olleet turhia. Nämä kysymykset ovat päinvastoin ainoa oikea tapa hallita näitä arvoja ja käsitteitä. Tämä osoittaa oikeanlaisen tieteen kautta suodatetun käytännön analyysin välttämättömyyden. Ilman tämän tehtävän lopullista viimeistelyä tärkeät, edistykselliset tavoitteet vapauden ja tasa-arvon saavuttamiseksi eivät ole mahdollisia. Historia on usein todistanut vakavia virheitä, jotka ovat johtaneet haluttujen lopputulosten kannalta päinvastaisiin tuloksiin. Näin tulee tapahtumaan jatkossakin. Niin kauan kuin on olemassa ihmiselämää tullaan ymmärtämään, kuinka tasa-arvon ja vapauden jalojen ihanteiden tieteellistä ilmaisua voidaan viedä oikeampaan suuntaan sekä kuinka varmistetaan menestys ja päättäväinen eteneminen oikealla tiellä.”

Dogmatismi ja individualismi

”Ei ole sattumaa, että reaalisoialismi koki suurimman tuhonsa juuri individualismin piirissä. Tämä johtuu siitä, että sen suurin harhaluulo, ja luultavasti sen suurin petos ja epäoikeudenmukaisuus, koski yksittäistä ihmisyksilöä. Reaalisoialismi kenties hylättiin pikaisesti kapitalismin takia. Tämä viittaisi siihen, että yksi syy tähän valintaan oli yksilön ja yksilön oikeuksien huomioiminen kapitalismissa tiettyjen konkreettisten toimenpiteiden toteuttamisen rinnalla – sen kaikista virheistä ja sen ansaitsemasta kritiikistä huolimatta. Yksilönvapaus on asia, jota ei pidä jättää yksin kapitalismille. Pidetään mielessä, että kapitalismi keskiajalta erkaantuessa ja renessanssin aikana keräsi voimaa tuomalla esiin yksilöä, joka alkoi tunnistaa itsensä. On tärkeää tehdä tämä tosiasia selväksi. Yksilöllisyys ja yksilökeskeisyys eli individualismi ovat eri asioita. Yksilökeskeisyyttä tulisi välttää yhtä paljon kuin pidämme yksilöllisyyttä tärkeänä. Kapitalismi poimi yksilökeskeisyyden yksilöllisyyden käsitteestä. Nämä kaksi keskenään erilaista käsitettä johtavat erilaisiin lopputuloksiin. Sosialismi ei ole mahdollista ilman yksilöllisyyttä. Ihminen ei voi tulla johdonmukaiseksi demokraatiksi tai sosialistiksi samalla, kun hänen ajattelutapansa perustuu keskiaikaisen feodalismiin jäänteisiin tai kapitalistiseen individualismi-ajatteluun. Yksilöllisyys on hyvin kattava asia. Läntinen sivilisaatio on käsitellyt tätä aihetta paljon. Yksilöllisyys etupäässä kyseenalaistaa satoja tuhansia vuosia vallinneen prosessin, joka johti yksilön liukemiseen osaksi rajatonta yhteiskuntaa, ja se käyttää kaikenlaisia menetelmiä. On tärkeää etsiä vastauksia niihin kysymyksiin, jotka käsittelevät sosialisoinnin laajuutta, sen etuja ja sitä, missä vaiheessa se muuttuu tarpeettomaksi ja harmilliseksi. Kun saamme vastaukset kysymyksiin yksilöllisyyden tuomista eduista ja harmeista yhteiskunnassa, heimossa, uskonnossa tai maallistuneessa järjestelmässä, saamme realistisemman kuvan sen tarpeellisuudesta. Orjayhteiskunta vastasi kysymykseen hävittämällä yksilön, joka ei omistanut edes varjoaan, ja hänet vieraannutettiin itsestään siihen pisteeseen asti, että hänet haudattiin elävältä monarkin hautaan kuninkaan kuollessa. Orjayhteiskunnan mentaliteetti mursi yksilön tahdon siihen pisteeseen asti, että siitä tehtiin työkalu ja materiaalista todellisuutta, joka oli alisteinen omistajuudelle.”

”Feodalistinen aika ja yhteiskunta pehmensi orjuuden tasoa. Sen dogmaattinen hegemonia oli silti vallitseva. Ihmisen kohtalo määräytyi ennen hänen syntymäänsä. Syvä kohtalonusko lamaannutti mielen ja sielun. Ajattelulle ja luomiselle ei ollut tarvetta, koska kaikkein kunniallissimpina pidetyt olivat jo määritelleet kaiken valmiiksi. Ei kannattanut uhrata aikaa. Mitä tahansa olikaan päätetty, niin se tulisi vääjäämättä tapahtumaan. Onnen määrä oli jumalan määrittelemä. Kohtalonuskolla oli tuhoisia vaikutuksia koko aikakauden ajan. Tämä johti Lähi-idän sivilisaation konservatisoitumiseen. Tämä logiikka voidaan oikeastaan jäljittää Platonin filosofian siihen vaiheeseen, jossa se käännytettiin osaksi teologiaa.”

”Alkuperäiset ideat muuttuivat islamin ja kristinuskon nimissä dogmeiksi ja lopulta teologiaksi. Tällä oli tuhoisia vaikutuksia, ja se valmisteli maata mielen jäädyttämiseksi ja sielun tylsistytämiseksi tuhansien vuosien ajaksi. Tämä oli dogmatismien olemus. Sen noustessa länsimainen yhteisöllisyys taisteli armottomasti kirkon dogmatismia vastaan. Aiemmin edistykselliset Aristoteleen ja Platonin filosofiset näkemykset käännytettiin stereotyyppisiksi uskonnollisiksi dogmeiksi kirkkoa ja moskeijaa apuna käyttäen. Tarkoituksena oli saada aikaan alistettavia ihmisiä. Rajoitettunakin tieteellisen kehityksen metodit ylittivät dogmatismien. Renessanssin alkaessa ihmisuus alkoi murtaa dogmeja murtuvan padon tavoin. Hän tulvi maailmaan ja tuli luovaksi, rakastavaksi sekä itsekseen. Kapitalismi valjasti yksilökeskeisyyden uuden alun käynnistämiseen käyttämällä yksilöllisyyden synnyn vapauttamia voimia.”

”Individualismi kehittyi pisteeseen, jossa se synnytti ongelman. Jumala ja kuninkaas, joita oli aiemmin ollut vain yksi, monistui tuhansiksi. Heiluri liikkui äärimmäisyydestä toiseen. Kyseinen tapahtuma oli silti ihmishistorian suurimpia vallankumouksia. Keinotekoisien jumalten ja kuninkaiden dogmien alaisuudesta vapautettu yksilö keräsi voimaa siinä määrin, että individualismin ja päättömän kapitalistisen voitontavoittelun rajoittamisesta tuli iso ongelma. Tasapaino kadotettiin. Vastatoimia kaivattiin epätoivoisesti. Muussa tapauksessa kapitalistinen individualismi olisi repinyt satoja vuosituhansia vaikuttaneen yhteiskunnan hajalle koottuine atomisoituneine työläisineen. Tässä vaiheessa sosialismista tuli välttämätön historiallinen tarve. Socialististen ideoiden ja tieteellisen sosialismin teorioiden kehittyminen olivat tämän historiallisen tarpeen tuotteita. Kun ahdas luokkakanta oli ylitetty, sosialismi olisi näytellyt tätä historiallista roolia kapitalismia vastaan koko yhteiskunnan puolesta, ja ilmaisisi voimansa nousta kapitalistista yksilökeskeisyyttä vastaan ihmisyyden elintärkeiden etujen nimissä.”

”Juuri tässä vaiheessa reaktio individualismia ja voitontekoon liittyvää ajattelutapaa vastaan toi mukanaan yksilöllisyyden tärkeyden heikentämisen. Erityisesti realsosialismi piti yksilöllisyyttä länsimaisen sivilisaation propaganda-aseena. Se piti yksilöllisyyttä ja ihmisoikeuksia ideologisten hyökkäysten käyttömateriaalina ja tunsu tarvetta jyrkille vastatoimille sellaisia käsitteitä vastaan. Tämä katsantakanta oli yksi merkittävimpiä syitä sille, että realsosialismi sivuutti yksilöllisyyden ja yksilönoikeudet. Lopulta se kärsi iskun tällä osa-alueella, mikä kiihdytti sen romahdusta. Realsosialismiin kohdistuvaa kritiikkiä on mahdollista kehittää useilla alueilla. Pääpiirteisään esitettävien kritiikkiyritysten tarkoituksena on selkeyttää käsitteitä, kuten socialistista yksilöä ja yhteiskuntaa. Realsosialismiin liitetystä negatiivisista aspekteista huolimatta on kuitenkin totta, että se pyrki muuttamaan historiallista aikaa muuntamalla utopian konkretiaksi, käytännön asiaksi. Hajoamisprosessiin liittyvät virheet valaisevat myös sitä, millaisia oikeiden ratkaisujen tulisi olla. Hajoamisen elementit olivat utopistisia, ja niillä oli voimakas historiallinen tausta. Hajoaminen oli myös sukua vulgaarille materialistiselle filosofialle. On ilmeistä, etteivät molemmat lähestymistavat voi edustaa tieteellistä sosialismia. Päinvastoin, mitä enemmän tieteellinen sosialismi ylittää dogmaattisen utopistisuuden, mikä puhdistaa dialektisen materialistisen filosofian vulgaarista materialismista, sitä parempi ihmisyyden ’ideologinen identiteetti’ on. Se on välttämätön toiminnan ja elämän ohjaamisessa ja on osana uudenlaisen sivilisaation irtautumista, joka voidaan rakentaa onnistuvalla ja käytännöllisellä tavalla. Vapauden ja tasa-arvon käsitteet voidaan tasapainottaa teknologian tarjoamalle pohjalle uudella ideologisella identiteetillä, yksilöllisyydellä ja sosiaalisella olemassaololla. Myös yritetyt yhteiskunnalliset muutokset voivat näytellä roolia tässä pysyvässä tavassa, joka avaa tietä uudelle sivilisaatiolle. Tieteellinen sosialismi omaksuu tämän roolin rakentamalla itsensä modernin sivilisaation vasemmistolaiseksi puoleksi. Ihmiskunta tulee uskomaan demokraattisen sivilisaation olemassaoloon ja suostuu sen vaatimuksiin. Tieteellisen sosialismin voitto voidaan varmistaa vain siten, että demokraattinen sivilisaatio saavutetaan. Vain siten tietoisuuteen liittyvä ihmisyyden motto ’jokaiselle tarpeittensa mukaan ja jokaiselta kykyjensä mukaan’ voi tulla todeksi.”

Yleisiä päätelmiä sukupuolikamppailusta

”Naisten vapaus on keskeinen uuden sivilisaation muodostumiselle. Se tulee luomaan tasapainon ja varmistamaan yleisen tasa-arvoisuuden. Nainen tulee ottamaan ensimmäistä kertaa paikkansa vapaissa ja tasa-arvoisissa olosuhteissa sen jälkeen, kun hänet poistettiin yhteiskunnasta neoliittisen yhteiskunnan hajoamisen jälkeen. Tämän päämäärän saavuttamiseksi tulee tehdä kaikki tarpeellinen teoreettinen, ohjelmallinen, organisaationaalinen ja käytännöllinen työ. Emme voi sanoa, että naisen tuottama yhteiskunnallinen muutos tulee olemaan kaikkein radikaalein. Kaikkien yhteiskunnan osa-alueiden on oltava yhtä tasa-arvoisia ja vapaita kuin nainen. Naisen demokratisaatio tulee määrittämään lopputuloksen pyrkimykselle asentaa demokratia ja sekularismi pysyvästi. Tämän lyhyen ohjelmallisen määritelmän on tarkoitus osoittaa, että uusi yhteiskunnallinen liike tulee saamaan ainutlaatuisuutensa naisen väreistä.”

”Naisliike on liikettä rauhan ja demokratian puolesta. Se on liike, joka pyrkii lopettamaan sodan siellä, missä sota on merkityksetöntä, mutta se on samaan aikaan myös valmis tarttumaan aseisiin näiden päämäärien saavuttamiseksi. Naiskysymyksen ratkomista on aina lykätty, mutta nyt se tulee asettaa ensisijaiseksi. Tämän olen yrittänyt tehdä. Jolleivät naiset vapautta itseään ensin, on melko epätodennäköistä, että edistyksellisinä itseään pitävät miehetkään edistäisivät luokkien, kansakuntien, yhteiskunnan, kulttuurin ja niin edelleen vapautumista. Olen ymmärtänyt, että jotta kurdiyhteiskunnasta voidaan tehdä sosiologista tutkimusta, on aloitettava naisten asemasta. Naiselle varattu rooli on aina ollut häntä hallitsevalle miehelle alisteinen. Tämä asema on kaikkien luokkayhteiskuntien perustana aina alusta saakka, mikä vuorostaan on naisten sorron juuressa. Omasta eettisestä näkökulmastani katsoen tämä kaikki tulee hylätä todella epäeettisenä. Meidän tullee haluta naisen täydellistä vapautta ja hänen mahdollisuuttaan hallita itseään niin paljon kuin pystyy, saavuttaa niin paljon tietoisuutta kuin pystyy sekä paljastaa voimansa.”

”Tämä on lähtökohta. Erinäisillä feministisillä liikkeillä on vain vähän mahdollisuuksia toteuttaa naisideologiaa ja harjoittaa naisten vapautumista. Meidän liikkeemme on sikäli radikaalimpi kuin nämä, koska se ei käsittele vain yhden sukupuolen ongelmaa – se ei käsittele ongelmaa pelkästään puhtaasti feministiseltä pohjalta. Liikkeemme on feministinen, mutta samalla feminismin ylittävä. Samalla kun liikkeemme hankkii täyttä ymmärrystä sukupuolesta, se yrittää sisällyttää kaikki sukupuolen sisältämät yhteiskunnalliset ja poliittiset johtopäätökset sen kokonaislaajuuteen yhteiskunnallisten tarpeiden muodossa. Se pyrkii saavuttamaan sopivan ideologian ja organisaatiomuodon sekä yrittää tulla sen tarpeellisen kollektiivisen tahdonvoiman kantajaksi, joka tarvitaan tehtävän suorittamiseen. Tämä saattaa kuulostaa uudelta, mutta olen vakuuttunut tämän näkökannan välttämättömyydestä – etenkin mikäli aiomme vastata rauhaan ja ympäristönsuojeluun liittyviin kysymyksiin, joista keskustellaan yhä kiivaammin. Yhteiskunta on häpeällisesti pilattu ja se on saanut jokseenkin fasistisen luonteen miesvallan alla. On elintärkeää muuttaa se rauhaa rakastavaksi yhteiskunnaksi, joka on täynnä rakkautta luontoon ja joka torjuu sodat, vapauttaa naiset ja jonka ideologia keskittyy naisten vapauttamiseen.”

”Naisideologia ei ole lyhyesti sanottuna vain sukupuoli-ideologia, vaan myös yhteiskunnallinen ideologia. Jos lähestymme kaikkia ongelmia tällä periaatteella, tällä ideologisella viitekehyk-

sellä, meidän on luullakseni uudistettava kaikkia lähestymistapoja, ideologioita sekä siten myös kaikkia niihin pohjaavia tähänastisia taloudellisia, kulttuurisia, poliittisia ja sotilaallisia organisaatioita. Yksi erittäin tärkeä osa tätä uudistustyötä on perhe. Miksi? Koska se on patriarkaalinen instituutio ja siten tuottaa sotaa, eriarvoisuutta ja tukahduttamista.”

”Demokraattisen yhteiskunnan lopullinen voitto on mahdollista ainoastaan naisten avulla. Demokratian etenemisen todelliset mahdollisuudet ovat sorretuissa kansoissa, jotka on kirjaimellisesti murskattu maahan luokkayhteiskunnan edessä aina neoliittiselta aikakaudelta saakka, ja saman kohtalon jakavassa naisessa. Molemmat saavat kostonsa historiasta, joka on aiheuttanut heille kärsimystä. He asettavat itsensä demokraattisen sivilisaation vasempaan laitaan ja luovat siten antiteesin. He tulevat kaikkein määrätietoisimmiksi yhteiskunnallisiksi voimiksi tiellä todella tasa-arvoiseen ja vapaaseen yhteiskuntaan. Lähi-idän demokratisaatio antiteesinä rappeutuvalla eurooppalaisella sivilisaatiolla on mahdollinen vain naisten osallistumisella, jota nuoret yleensä ottaen seuraavat. Naisten herääminen ja heidän osallistumisensa historiaan todella merkitsee antiteesin perustamista tietyille sivilisaatiolle. Naisten maailma, heidän tietoisuutensa, heidän rakkautensa ja suojelevaisuutensa voi hyvinkin synnyttää sivilisaation uudet arvot. Juuri miesvaltaiset, luokkaluonteiset sivilisaatiot ovat asettaneet naiset voimakkaan antiteesin asemaan. Jos he ylittävät luokkaerot ja tekevät lopun miesten vallasta, tulevat he samalla ylittäneeksi myös roolinsa antiteesinä: heillä tulee olemaan suuri merkitys uuden synteesin luomisessa. Niinpä se fakta, että naisilla on johtava rooli Lähi-idän demokratisaatioprosessissa, sisältää historiallisesti sekä antiteesimäisiä, Lähi-idän alkuperästä johtuen, että samaan aikaan myös synteettisiä ominaisuuksia.”

Abdullah Öcalan: Lyhyt elämäkerta

Abdullah Öcalan syntyi 1949 köyhille vanhemmille Ömerlin kylässä, Halfeti-alueella Urfan provinssissa Turkin kaakkoisosan kurdiseuduilla. Käytyään lukion hän lähti kylästään opiskelemaan valtiotieteitä Ankaran yliopistoon. Hän suoritti opintonsa menestyksekkäästi ja sai valtionviran Diyarbakirista. Kurdien sietämätön asema – Turkin valtion heiltä kieltämä oman identiteetin ja kulttuurin mukainen elämä – sai Abdullah Öcalanin liittymään aktiivijäseneksi Idän demokraattiseen kulttuuriliittoon, kurdien vaatimuksia tukevaan yhdistykseen. Vuoden 1971 sotilasvallankaappauksen jälkeen hän ryhtyi tutkimaan kurdikysymystä. Vuonna 1978 perustettiin Kurdistanin työväenpuolue Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK) ja Abdullah Öcalanista tuli puolueen johtaja, mitä hän on edelleenkin. Hän on tutkinut ja käsitellyt filosofiaa, uskonasioita sekä sukupuolija ympäristöaiheita monilla luennoillaan ja kirjoissaan lukuisten kurdien kulttuuria ja yleistä asemaa koskevien teosten lisäksi.

Kurdistanin työväenpuolue PKK käynnisti 1984 aseellisen taistelun Turkin keskushallintoa vastaan vastalauseena jatkuvaan vainoamiseen. Heidän päämääränään oli saavuttaa itsemääräämisoikeus kurdiväestölle. Arviolta 40 000 ihmistä menetti henkensä sodan aikana.

Vuodesta 1993 alkaen PKK on julistanut useita yksipuolisia tulitaukoja sodan lopettamiseksi. Turkin valtion sotilaallinen ja poliittinen johto ei ole kuitenkaan ollut halukas ojentamaan sovinnon kättä kurdien vapautusliikkeelle. Jopa laillisesti Turkin kansalliskokoukseen valittuja jäseniä, jotka eivät ole kieltäneet kurdiuutta, on syytetty ”separatismista” ja tuomittu yli kymmeneksi vuodeksi vankeuteen. Kurdiväestöön on kohdistettu lukematon joukko ihmisoikeusloukkauksia. Sittemmin Strasbourgissa toimiva Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on rekisteröinyt tuhansia kanteluja ja Turkin valtio on todettu syylliseksi monissa tapauksissa.

Syyskuun 1. päivänä 1999 PKK lopetti aseellisen taistelun ja veti yksikkönsä Turkin alueelta. Näin PKK halusi edistää kurdikysymyksen poliittista, demokraattista ratkaisua. Puolue ilmaisi olevansa valmis laskemaan aseensa, jos tarpeelliset toimenpiteet ongelman käsittelemiseksi tehtäisiin. He kannattavat kurdikysymyksen ratkaisemista Turkin alueen rajojen sisällä ja vaativat perustuslain takaamia oikeuksia kurdi-identiteettiin ja -kulttuuriin. He vaativat oikeutta noudattaa esteettä kurdikulttuurin käytäntöjä, oikeutta äidinkieliseen opetukseen, yleistä armahdusta yhteiskuntasovun rakentamiseksi sekä oikeutta vapaaseen poliittiseen toimintaan ja järjestäytymiseen. Jotta kolme miljoonaa pakolaista ja siirtoväkeen kuuluvaa voisivat palata kotiinsa, PKK vaatii turvallisuustakuuta, hyvitystä sodan vahingoittamasta infrastruktuurista ja sen uudelleenrakentamista. Toistaiseksi edistystä on tapahtunut vain vähän.

Turkin yhteiskunnan sisällä on päästävä demokraattiseen yhteisymmärrykseen, jotta tässä onnistuttaisiin. Vapaus Kurdistanille ja demokratia Turkkiin: molemmat päämäärät ovat tiukasti sidoksissa toisiinsa. PKK ilmoitti kahdeksannessa puoluekokouksessaan huhtikuun 4. päivänä 2002, että uudelleenjärjestäytymiseen ja muutokseen johtava prosessi huipentuu uuden ohjelman ja uusien sääntöjen myötä. Puolue julisti, että se on täyttänyt tehtävänsä, saavuttanut tavoitteensa ja se lakkautetaan. Kurdistanin vapauden ja demokratian kongressi (KADEK) perustettiin 4. huhtikuuta 2002, ja Abdullah Öcalan valittiin KADEK:n puheenjohtajaksi. Vaikka

KADEK pääasiassa huolehtii poliittisesta toiminnasta, se on ilmoittanut puolustavansa asemiaan kaikkia hyökkäyksiä vastaan.

Ei ole mikään uusi asia, että laajoissa kansankerroksissa Abdullah Öcalania pidetään kurdien kansallisena johtajana. Öcalan on ollut eristysvankeudessa kansainvälisen oikeuden vastaisesti Turkin Marmaranmerellä sijaitsevan İmralı-saaren vankilassa siitä lähtien, kun hänet kaapattiin Keniasta 15. helmikuuta 1999. Hänen alkuperäinen tuomionsa oli kuolemantuomio, mutta se muunnettiin kovennetuksi elinkautiseksi vankeudeksi, kun Turkissa poistettiin ehdollinen kuolemanrangaistus elokuussa 2002. Siinä määrin kuin vankilaolosuhteet sallivat, Öcalan yrittää osallistua vaikeaan prosessiin, jolla etsitään rauhanomaista ratkaisua kurdikysymykseen. Vaikka Turkin parlamentti on poistanut kuolemanrangaistuksen ja antanut luvan radiolähetyksiin ja julkaisuutoimintaan Turkissa, kurdiväestön tilanne on tosiasiallisesti muuttunut hyvin vähän.

Maaliskuun 12. päivänä 2003 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi Turkin syyllistyneen Öcalanin ihmisoikeuksien rikkomiseen. Oikeus katsoi, että Öcalanin vangitsemisessa oli toimittu monissa suhteissa virheellisesti, hän ei ollut saanut oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä kotimaisessa tuomioistuimessa. Kuolemantuomion määrääminen ja epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti olivat julmaa ja epäinhimillistä kohtelua. Samana päivänä Demokraattinen kansanpuolue (HADEP)⁷, osa edistysmielistä rauhan ja demokratisoinnin liittoa, julistettiin laittomaksi. Juuri samana päivänä Öcalan sai tavata oikeusavustajansa ja sukulaisiaan ensimmäisen kerran neljään kuukauteen.

Vaikka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin oli maaliskuun 12. päivänä 2003 tuonut esiin useita Öcalanin yksilöllisiä oikeuksia koskevia kohtia, se ei ollut käynyt käsiksi tämän erityislaatuisen tapauksen poliittisiin ulottuvuuksiin – varsinkaan Euroopan sekaantumista kaappaukseen ei huomioitu tuomioistuimessa.

Abdullah Öcalanin vankeustilanne

– Helmikuussa 1999 Keniassa tapahtuneesta laittomasta sieppauksesta lähtien Abdullah Öcalan on ollut vangittuna İmralın vankilasaarella Marmaranmerellä. Hän on linnoituksen ainoa vanki.

– Öcalanin vankilaselli on pinta-alaltaan 13 m². Kaikki saniteettitarvikkeet on sijoitettu samaan selliin.

– Öcalanin sallitaan ulkoilla kahdesti päivässä tunti kerrallaan. Ulkoilutila on kivillä päällystetty piha, kooltaan noin 40 m². Piha on ympäröity muureilla, joiden päällä on piikkilankoja, ja taivas näkyy vain noiden piikkilankojen välistä.

– Öcalan saa ottaa vastaan oikeusavustajan yhdeksi tunniksi kerran viikossa. Ainoat muut vierailijat, jotka saavat tavata hänet, ovat lähisukulaiset – ja hekin kerran kuussa tunnin ajan. Usein viranomaiset peruuttavat jo sovitut vierailut epäsuotuisat sääolosuhteet verukkeenaan.

– Hänen tiedonsaantiaan on jyrkästi rajoitettu. Hän ei saa katsoa televisiota, ja hänen radionsa on käsitelty niin, että se voi vastaanottaa vain yhden aseman lähetyksiä. Monia hänen oikeusavustajiensa tuomia kirjoja ei anneta hänelle, ja hyvin harvat hänelle osoitetut kirjeet toimitetaan hänelle – nekin sensuroidaan.

– Eristyksen rankat olosuhteet ovat heikentäneet Öcalanin terveyttä. Hengitysvaikeudet ovat kasvava huolenaihe. İmralın vankilasaaren oloissa tuloksellinen hoito on mahdotonta.

– Kuvatuista eristysolosuhteista ei Turkissa ole ainuttakaan muuta esimerkkiä.

Englannikielisestä pamfletista The Third Domain suomeksi kääntänyt: P. Kalenius, H.Ekman, K. Lakkala, E. Katila , M. Karjalainen.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Abdullah Öcalan
Abdullah Öcalan: Kolmas piiri - Vapautumisen jälleenrakennus
12.9.2020

<https://toimitus.co/2020/09/12/abdullah-ocalan-kolmas-piiri-vapautumisen-jalleenrakennus/>

fi.theanarchistlibrary.org